

„Soča“

Izhaja vsak petek o polдне in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto gld. 4-40, pol leta 2-20, četrt leta 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poštnina. Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglase pri upravnistvu.

„Primarski“ izhaja vsakih 14 dni vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 stranih. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznanila

in „PISANICE“ plačujejo se za polstopno pelet-vrsto: 8 kr., če se tiskajo 1 krat, 7 2 6 3 Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru. Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr. Dopisi pošiljajo naj se uredništvo, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Soča“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnistvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabrčček.

— „Bog in narod!“ —

Tiska „Goriška Tiskarna A. Gabrčček“ (odgovoren Josip Krmpolčić).

Društvo „Sloga“

priloga za bodoče volitve v deželni zbor goriški naslednje kandidate:

a) v kmečkih občinah, ki bodo volile v ponedeljek 16. t. m.:

1. za okrajno glavarstvo tolimnško:

dr. Anton Gregorčič, profesor bogoslovja v Gorici,

Ivan Lapanja, zemljemerec in posestnik v Kobaridu;

2. za okrajno glavarstvo okolice goriške:

Ivan Berbuč, profesor v Gorici,

Blažij Grča, župnik v Šempasju;

3. za okraj sožanski:

dr. Otokar Rybač, odvetnik v Sezani,

Alojzij Štrekelj, posestnik v Komnu;

b) v volilni skupini trgov in obrtnih krajev, ki bodo volili v četrtek 19. t. m.:

dr. Henrik Tuma, e. kr. sodni pristav v Gorici,

c) v volilni skupini veleposestnikov, ki bodo volili v sredo 25. t. m.

Alfred prof. Coronini, posestnik in državni poslanec v Gorici;

Anton Klančič, posestnik in župan v Podgorci;

dr. Aleksij Rojic, posestnik in zdravnik v Gorici.

Nashe ceste.

Naša državna poslanca dr. Anton Gregorčič in Alfred prof. Coronini sta dossegla za vso Soško dolino lepe uspehe z ozirom na popravo in napravno raznih cest.

Kaj je govoril dr. Gregorčič v državnem zboru in proračunskem odseku, poročali smo o svojem času. Enako smo prinesli Gregorčičevo interpelacijo v deželnem zboru pa tudi one obeh poslancev v državnem zboru na Dunaju. Povedali smo tudi, da sta oba poslanca predložila prejšnjemu ministru notranjih poslov obširno spomenico, v kateri sta govorila o državnih cestih po Soški dolini od Gorice do Predela (posebno Rodež, trnovski klanci, pri Logu in na Predelu), pa tudi o cestih na levem bregu Soče od Kanala do Sv. Lucije, o onaj iz Bolea v Trento, o onih po Baški in Idriški dolini, dalje o oni po Branjski dolini na Kranjsko in ob Ravnjaku na Kras, kakor tudi o državnih cestih po Vipavski

dolini in o potrebnih cestah v okraju goriškem ob italijanski meji (Zapotok, Mernik itd.) Potrebo zadnje ceste je posebno lepó utemeljeval dr. Gregorčič v državnem zboru že l. 1891.

Da je ministerstvo na to odredilo popravno cesto na Predelu in pri Logu, kar bo stalo veliko lisofakov (menja kakih 30.000), to smo že povedali. Prihodnje dni bo dražba popravljania ceste pri Logu, ki bo stalo nad 37.000 gld. — Za cesto v Trento je obljubila vlada 15.000 gld., ako dá dežela le 5.000 gld., za ono cesto od Kanala do Sv. Lucije pa 50.000 gld., ako dá dežela le 15.000 gld. — Že to je bil velik uspeh, kakršnemu doslej nismo bili vajeni.

Ali z vsem tem naša poslanca nista se bila zadovoljna, kajti nič se ne slišalo, da bi vlada mislila na odpravo silno nevarnih klancev med Kobaridom in Srpenco. Zato sta zopet drzela na Dunaju in opozarjala na podlano spomenico. To je imelo zaželjen uspeh. V Tolminu je ustanovila vlada poseben stavbinski odsek, neposredno podrejen okr. glavarstvu, ki bo silno veliko koristil zboljšanju tamošnjih cest, ako bodo v njem pravi možje. — Proti višjemu stavbenemu svetniku v Trstu je bilo mnogo pritožb, da vse zavlačuje (dr. Gregorčič ga je precej ostro prejel v državnem zboru) — in bil je uničevljen, na njegovo mesto je pa prišel jako delaven in za povzdigo naših cest zelo umel mož — stavbeni inženir Porenta. (Ta mož je znan posebno Kobaridom, ker on je vodil dela pri uravnavi nadležne ceste). Ta mož bo imel olajšano nalogo tudi tedaj, ako bi mu delali v Trstu ali drugod kake ovire, kajti poslan je bil v Trst z jasnimi navodili — v znižitju spomenice naših poslancev. Da je to resnično, bomo videli takoj.

Pred 14 dnevi smo namreč naznanili veselo novice, da se bo uravnavati tudi veliki in največarši klanci med Kobaridom in Trnovcem; delo bo silno veliko stalo. Toda višji svetnik Porenta bo znal delo pospeševati, ker poznamo njegovo prepričanje: da bi bilo treba že davno popraviti ta klanci, da se je vlada obotavljala, ni čudno, kajti čitatelji naši se bodo čudili, ko izvedo, kako ogromne svote požro ta dela.

Da je prišlo do tega, imamo se zahvaliti našima poslanecema, ki sta neumorno drzela pri vseh mogočih veljavnih činiteljih na Dunaju in drug. — To resnico je potrdil sam ces. namešt. vitez Rinaldini danes leden v Boleu. V njegovem zupanem g. Jonkom in drugimi v ožni je prišel tudi na te popravne ceste in dejal, da se imajo prebivalci Soske doline zahvaliti svojima poslanecema za tolike pridobitve. Vitez Rinaldini je pač v tem pogledu zelo veljavna priča, kajti znano je, da za svojo osebo nima nikakega uzroka, ogrevati se za naša državna poslanca.

Ali naša državna poslanca nista se mirnole niti v vročih pasjih dneh. Grof Alfred Coronini, sporazumno z dr. Gregorčičem, je pisal 12. avgusta naravnost ministerskemu predsedniku grofu Kienmasegu na Dunaju.

*) Jutri bo javna dražba v Tolminu. Ključna cena je 37.114 gld 25 kr. To je že lep denar, ki ostane večinoma na Bolškem! Uredn.

mi, da vidim*) na mestnem trgu velikansko mizo, pogrnjeno in pripravljeno na pir. Ob straneh je*) vse polno stolic, druga pri drugi. Pa jo! Marsikateri se pri tem hudo opeče ali celo obide, kajti pod svetilkami so bile skrite koprive in v nekaterih sopkih je tičal celo bodeč gladec. Komur se to primeri, vrže jezno sopek od sebe, preklinja onega, ki mu ga je naredil.

Na to začno segati v skledo ter se puliti po sladcih. Pa glejte vraga! Nekateri si med jedjo zobe okrbijo, drugi pa nevoljno pljuvajo, kajti pocurani lesniki in orehi so imeli spodaj nerazbito lupino, nekaterim sladčicam je bil pelin primešan, jabolka in bruske pa so bile gnjile. Na to globoko vzdihnu m prebudivši se, čudeč se nenavadnim sanjam.

Premišlujem takoj njih pomén, zeleč, da dojde k meni kak egiptovski Jožef ter mi jih razloži. Pa ni trebalo ni Jožefa ni Daniela, kajti kmali se domislil evangelija, o katerem sem ne dolgo pred vestranski premišljeval, da drugega dne spodobno podučim svoje poslušalce o sv. zakonu. Razložim pa sanje tako le:

Trg pomenja svet. Pogrnjena miza znači zakonski stan. Godba in vriskanje se nanaša na odraslo mladino, ki rada misli na ženitev, pa tudi na marsikatero udovo in udovo, ki hrepeni po zakonskem stanu. Svetlični sopki, sladčice in marcipan pomenjajo veselje in zadovoljnost, ki se bojuje nahaja v zakonu. Vsaj tako si misli in obeta ta in oni. Toda prepogosto se dogaja, da stakne marsikdo v zakonu koprivo namesto lepo dišete vrtnice, da okusi grenki pelin in gnjila jabolka mesto sladčice in gubanic, ter da

tedaj jim moramo že reči, da se zelo motijo. Kdor ne mara za složnost, naj ne pričakuje podpore drugih poslancev, kedar bi se to njemu zljubilo. Kdor je tolik čudak, da s slovenskimi poslanci niti ne govori, naj ne pričakuje, da se mu bodo ti usiljevali. Takih mož naj Kraševci kratko nikar ne pošiljajo v deželni zbor, ako hočejo doseči kaj koristnega za svoj okraj.

Kraševcem ležita na sručen zlasti dve cesti: ob Branici in Ravnjaku. Ali jim jih oskrbi dr. Abram? Nikdar, tudi če pošljejo deset Abramov v deželni zbor! Te dve cesti ste bile že večkrat predmet govorom v državnem zboru in za branjsko cesto so res došle razne podpore; ni dolgo temu, ko je vlada zopet dala 4000 gld. Tudi sta omenila te dve cesti državna poslanca dr. Gregorčič in prof. Alfred Coronini v svoji spomenici, a gori smo videli, kaj je odgovoril sam ministerski predsednik. — Ako se pa da doseči kaj za ceste v deželnem zboru, dosežeta lože le taka poslanca s Kraso, ki sta v popolnem in prijaznem sporazumenjenju z državnima poslanecema, kar pa dr. Abram ni, ker on sploh ni več sposoben za složno delovanje z narodno mislečimi — odločnimi možmi. On se je preživel, kajti čas je hitel dalje, a on je zaostal na tisti stopnji, na kateri je bil pred 30 leti. To naj bi vendar že uvaževali vsi Kraševci, kakor spoznava že velika večina; to je dokazal v nedeljo šhod na Nabrežini, ki je dr. Abrama sodil in enoglasno — obsodil.

Tako važnega pisma nismo dobili najbrže še nikoli doli z Dunaja. To sporočilo iz zagotovilo samoga ministerskega predsednika (ki je ob enem minister notranjih poslov) je velike važnosti za deželo. Že zdaj je prav lep del v izvrševanju, kar prinese poleg drugih dohrev tudi mnogo denarja v deželo; ali se večja cestna dela se bodo vsila prihodnje leta! Tako n. pr. sme doznati, da je dobil ta teden inženir Marchesani poseben nalog, naj si ogleda dolino ob mejni reki Idriji na oni strani kanalskih hrbov ter naj izdelata načrt za cesto v smislu Gregorčičevega govora in poznejše spomenice obeh poslancev. Inženir Bonnavia je pa poslan v Branico, da dogotovi načrte za končno popolno ureditev te ceste. — Vse to je pač vse drugače od tistega slepila na Kraso, ees; to in ono cesto bomo delali, to popravljali itd. Čujemo, da cestni odbor komenski, oziroma načelnik Kovačič, mnogo greš v tem pogledu.

Ker smo že pri cestah, povemo naj še enkrat na tem mestu, da je povsem golova železna cesta od Gorice do Ajdovšine, in sicer z navadnim tirom, ne z ozkim, kakor je sanjal prejšnji minister prof. Wurmband. Že naprej je tudi gotovo, da se ta železnica podaljša do kake točke južne železnice med Postojno in Logatec.

Tu se pač jasno vidi, da: kdor vstrajno trka in prosi, ta — nosi. Naša poslanca sta govorila in interpelovala že od l. 1891., v raznih odsekih in zborih podajala sta spomenice (bilo jih je več), drzela in prosila pri ministru in veljavnih oddelkih predstojnikov — in dosegla sta svoj namen, kar gotovo z največjo radostjo pozdravi prebivalstvo naše dežele. Mi pa si ne moremo kaj, da bi javno ne častitali poslancema na tolikem uspehu.

Te besede naj si zapomnijo zlasti naši Kraševci, katere so slepili najeti agitatorji, da jim pridobijo podpore za ceste — dr. Abram. Dr. Abram ni poslanec v državnem zboru, ker ga je bil izpodrinil dr. Tonkli, a tudi v deželnem zboru ne bo podpora dovoljeval on, marveč vsi poslanci. Gotovo pa doseže v tem oziiru veliko več tak kraški poslanec, ki bo složno postopal z drugimi poslanci, zlasti pa z našima državnima poslanecema, ki imata tudi na Dunaju veljavno besedo. Ako pa menijo kateri Kraševci, da bodo več koristili sebi, ako spravijo v deželni zbor kaka taka poslanca, ki ne bosta v najhujših odnosajih z državnima poslanecema,

Volilno gibanje. Vabilo. Državni poslanec dr. Anton Gregorčič je napovedal volilni šhod za soboto 14. septembra ob 3. uri popoldne v dvoranji gospe Guličeve v Sezani.

Vsi, ki imajo pravico voliti v deželni zbor, volilni možje in prvotni volilci, se uljudno vabijo, da bi se udeležili tega shoda v obilnem številu.

Udeležiti se ga tudi Alfred prof. Coronini in dr. Aleksij Rojic iz Gorice. V Gorici, 8. septembra 1895.

Volilni šhod na Nabrežini. Napovedani volilni šhod v nedeljo se je vršil v najlepšem redu. Udeležba je bila obilna. Celó iz zadnje, najboljirne zupanje nakeške ob krajski meji so prišli vsi volilni možje — šest na številu in na čelu njim sam župan g. Aleksander Mahorčič. — Trg je bil ves v zastavah in balonih. — Iz Gorice so došli od poslancev gg. dr. Anton Gregorčič, prof. Alfred Coronini in dr. Rojic. Šhod se je vršil v obč. pisarni, ki je pa postala pretesna. — Tržaška „Ed.“ je imela stenografa; v torek je priobčila že obširno poročilo o shodu. Za nas naj zadošča le kratek posnetek:

Predsednikom zborovanja je bil izvoljen g. Josip Forič, posestnik v Preserjah, ki je, vsprejeti to čast, podelil besedo drž. poslancu g. dr. Gregorčiču. Le-ta je sikal delovanje svoje in tovariša grofa Alfreda Coroninija najprej v državnem zboru, potem pa v deželnem. Govoril je o Taaffejevi, koalicijski in sedanji osrednji vladi na Dunaju.

On prvi je rekel, ča je odstopila uprav v času, ko je hotela storiti vsaj nekaj dobrega, o drugi pa, da je zahtevala naj molče in bodo mirni vsi oni, ki se potegujejo za opravičene želje in za katerimi stojé tudi narodi. Ker se je s tem protivila naravi, je morala tudi pasti. Za to je prišla nova, začasna vlada, kateri bole kmalu sledila nova stalna. Kakšna bude ta nova vlada, o tem je težko kaj reči. Sedaj samo ugibajo sem in tja, ali pozitivnega se ve nikdo ničesar. Toliko pa je gotovo, da v novi vladi ne bodo mogli prezirati Slovanov; minuli so časi, ko je bilo mogoče vladati brez Slovanov in proti Slovanom. Potem je govoril gospod poslanec o razmerah v goriškem deželnem zboru in o pretrahih zahtevah naših sodeželanov italijanske narodnosti, ki so zastopani v deželnem zboru po svojih poslancih. Ker so našim čitateljem že znane vse te razmere, nam jih ni potrebno tukaj navajati, ampak zaključujemo poročilo s temi njegovimi besedami, namenjenimi krajim volilem: „Drugi moji Kraševci, pazite torek! Odnosajli so taki sedaj, da bodo vse zavisno od vašega poslanca. Zadržim vas lahko, da je že pokojni gosp. Mahorčič želel, da nastopi njegovo dedično mož, katerega vam hoče naše društvo pripraviti. Ako je torej že vaš pokojni poslanec imel toliko zaupanja v tega gospoda, zaupajte mu tudi vi, kajti dotičnik je morda poleg poslanstva namenjen za nekaj višjega. Pokozite se torej, da zaslužite častno ime značajnih mož. Ne dajte se omamiti, ne slusajte ljudi, ki se utikajo v vaše volitve, ne da bi imeli pravice v to. Poženite jih in postopajte po svoji instni volji in po svojem prepričanju. Kar se pa dostaje drugemu vašemu poslanca, je boljše, da ni doktor, ampak da je človek, ki pozna gospodarske razmere, da je poštnjak in značajen mož, tudi če ni poseben prijatelj vladi. Glavna stvar je, da je razumen in energičen. Priporočajo vam iz Gorice tudi drugi mož, ali pomislite, da vsakdo ima svoje nazore. Ako vam usiljuje vsako navseto kdo, ki ni poklican v to, morate si misliti, da ima svoje posebne tajne namene. Razsudni možje ste in znate sami: kdo je vaš človek.

Ako so slovenski poslanci složni, čoveliko vredni: ako se pa izmed teh 10 poslancev, ki jih imamo, loči samo eden, izgubljen je v vse. Naših poslancev je toliko, da je zavisno le od njih, da je deželni zbor sklepčen ali ne. Drugače bi bilo, ako nam odpade le eden sam glas. Priporočam vam torej še enkrat, da si izvolite moža, ki poznata vaše potrebe in ki imata posten kraški značaj.“

Temu poročilu je sledilo burno odobravanje. Na uprašnje predsednika, da-li želi kdo besede, oglasil se je g. Forič iz Komna, ki je v jedrnatem lepem govoru opozarjal bodoče poslance, da Kraševci želijo in zahtevajo od svojih poslancev, da morajo vsaj enkrat na leto poročati volilem o svojem delovanju. Taki shodi so poučni za ljudstvo, da to poslednje zadobi pravi pojem, čemu voli poslanca in kako deluje isti zanje. Po takem rase zanimanje ljudstva za javne stvari. Go-

snubim*) . Ona veselo vsklikne: „Ah, Bog hotel!“ In potolaži se ji žalostno srce. Sežeta si takoj v roki, objubo storivši na grobu rajnega moža*).

V tem se zmrči in zvezde se prikazujejo na nebu. Vojak popusti lahkonisnjeno svojo službo ter pelje potolaženo udovo v prvo kremo, kojoj srečata*). Tukaj sta celó noč prav židane volje. Se le ko se jame daniti, se spomni vojak svoje dolžnosti ter reče: „Zdaj pa se moram vrniti na svoje mesto“. To reši odide.

Ali kako se prestraši tja prišedsi. Neznani lopovi so bili namreč po noči občenca z vislic sneli ter Bog ve kam odnesli*). Vojak, boječ se hude kazni, steče nagloma k zaročeni udovi ter ji pové, kaj se mu je zgodilo*). Ona pa naglo skoči iz postelje ter pravi: „Ne boj se, moj mož! Le z mano pojdi, izkopava mojega pokojnega moža ter obesiva na mesto ukradenega hudodelca na vislice: ljudje bodo menili, da je hudodelec in tebi se nič žalega ne zgodi*).

Veseli ji vojak pritrudi. Gresta tedaj in storila tako. Iz tega se pa učimo, da „Katera najbolj joče udova, Prav rada omoži se z nova“.

*) Peter: „Ali nisem rekel, da je bila mlada?“ Jože: „To je skandal!“

*) Obna hkrati: „Juhuhuj!“

*) Jože: „Ti pa so bili res plčki, prav po volji božji.“

*) Peter: „Ali so se mu hlače tresle, kaj?!“ Jože: „Po vsej pravici, lopovu!“

*) Obna, kakor iz enega grla: „B... je hudič“

*) Starček Peter pomočniku Jožku: „Ti, da bi le ne bile to krogodilne solze, kaj?!“ Jožek: „To se pokaze kaj!“

*) Peter: „Kedo se ne bi bal, saj je bila še mlada!“

*) Peter: „Ali čuješ Jože?“ Jože: „No, zdaj vidim, da so ženske res macje nature“.

vornik je razlozila namen društva „Sloga“ v Gorici. Mnogi niti ne čitajo časnikov, in že zaradi tega je potrebno, da pridejo poslanci v dotiko z volilci. Sicer ostanejo Kraševci, kakor riba brez vode. Mi s svoje strani — je zaključil — govornik, bomo podpirali poslance ob vsaki priliki.

Dr. Gregorčič, zahvaljuje se na mnogostevilni udeležbi, naglasil je svoje posebno veselje na dejstvu, da je prišlo toliko volilcev iz oddaljenih okrajev, ter da so toliko pazno poslušali njegovo poročilo in mu prijavljali tudi svoje želje.

Dr. Gregorin je menil, da ne bi popolnoma dovršili naloge tega shoda, ako ne bi določili svojih kandidatov. Mi ne smemo dalje tavati v temi, ampak nastopiti nam je odkrito za svoja kandidata, kakor nasprotniki raje zahtevajo za svoja. Saj je že javna tajnost, da sta naša kandidata g. Alojzij Streklj in dr. Otočar Rybář. Ako izvolimo ta dva moža, popolnoma se bosta lepo vzajemno: eden bode dajal nasvete kot praktičen posestnik, a drugi kot jurist bode dajal istini prave oblike! To je moje mnenje, in predlagam torej, da se glasuje o teh kandidaturah.

Na poziv predsednikov pritril je zbor soglasno kandidatur izmenjenih dveh gospodov. Da pa bode glasovanje še trdnije, odredil je predsednik nasprotno glasovanje, a nihče se ni oglasil proti. (Ploskanje.)

Spregovorilci zopet, konstatoval je dr. Gregorin, da sta bila pri tem shodu določena kandidata Streklj in Rybář. Omenjal je nadalje, da je kraski material dober. Pomislite, da gleda na nas ves slovenski svet, kajti od nas je zavisna sestava prihodnjega deželnega zbora. Glejmo, da nam ne bo mogel nikdo očitati, da smo izdajalci, da smo krivi, da so Slovenci na Goriškem prišli ob svoj ugled. Ako pa zmagame, potem si pridobimo priznanje vseh značajnih mož in vsi nam bodo steli v zaslugi našo značajnost.

Konečno je govornik v imenu zborovalcev v navdušenih besedah izrekel zahvalo navzočim bivšim deželnim poslancem, osobito visokorodnemu g. grafu Coroninju in urnebesni živio-klici so se razlegali po dvorani.

Zaključuje zborovanje zahvalil se je tudi predsednik sklicevaljem shoda in zborovalcem ter pozival jih je na složno delo, predločuj jim resnično reka: Sloga jači, nesloga tlači!

Rečna beseda Kraševcem. — Pod tem naslovom je bil razposlan na Kras neki pamflet, kateri je tiskala „Hilarijanska tiskarna“. Spisala ga je neka roka, kateri je veliko na tem, da bi ostale v dež. odboru dose-danje zmešnjave.

Ta pamflet se poteza za izvolitev dr. Abramove ubianija. Prvega hvali, da je uzorec: „jub (!!!), preskušan v političnih borban, znan kot čisto zlato, miren a previden, za narodno stran postrtovalen, skratka, da je n. z. „bisernih lastnosti“. — Da, mogoče je, da so Abramove lastnosti nosile pisalca bisere, a tega naj ne pripoveduje vsemu svetu. — O Abramovem rodoljubju ni niti sledu. Kot zasebnik govori skoro vedno le nemski ali laški, ker se izogiba slovenske družbe kakor hudič kriza: on občuje le z napetimi Lah! — Kot odvetnik uraduje laški, tudi slovenskim strankam. — Kot deželni odbornik je v narodnem pogledu za nas brez pomena; govori laški, piše laški, kakor vsak Lah. Za večjo veljavo slovensštine se ni nikdar potegnil, kar kaže le dolednost, kajti za ugled našega jezika se ne more odločno potezati tak mož, ki sam ne mara zani. V narodnem pogledu je dr. Abram za nas brez veljave.

Pa tudi v gnotnem pogledu mož ni bil v srečo Slovincem. On je zakrivil, da so pred leti slovenski poslanci dovolili za trziško ržvan 382.000 gld. deželne podpore (a vsled tega so Lah! dobili še 382.000 gld. od države; no ta državna podpora je na račun cele dežele). Dr. Abram je priporočal v slovenskem klubu to podporo. Ta denar je za vselej izgubljen, a na vesti ga ima dr. Abram, ki ni pregledal v odboru vseh poročil. — Te velikanske svote so prišle v korist le dr. Pajerju, vitezju Dottoriju in še kakih desetorici laških velikašev, a v škodo ubožnejšega ljudstva. Da se Pajer in Dottorij potozeta za to podjetje, je umljivo; ali neumljivo je, kakó je mogel takó „razumen, trezen, preskušan politik“ celo pregovarjati slovenske poslance, da so sli za njim Pajerju na limanice. — Lah! hočejo imeti zopet 382.000 gld. podpore; ako ne bodo slovenski poslanci vsi edini, pojde se ta svota doli v Furlanijo, a Slovenci bomo placevali, da bomo erni.

Furlani so dobili železnico, v katero je dežela tudi zabila velikansko svoto. Toda železnica donasa zgubo. Zdjaj hočejo Furlani še parni tramvaj od Gorice v Cervinjan. Vlada je obljubila 400.000 gld. Dr. Abram je bil pri volji, dovoliti Lahom to svoto, a to pod obliko, da se ustanovi za vse prometne potrebe poseben deželni zalog, iz katerega bodo dobivali Lah! 1/3, mi Slovenci pa le 1/3. Narobe bi bilo prav, kajti slovenski del dežele (in k temu spada tudi Gorica!), plačuje 2/3 davkov, Furlanija pa le 1/3. Vrhu tega imamo Slovenci 1/2 zemlje pod seboj, a povsod so ceste potrebne. — Takó je bil dr. Abram popustljiv proti Lahom. Kajpada so ga Lah! radi imeli in da ga žele imeti tudi zanaprej! V narodnem pogledu pušča Lahom prosto roko v zboru in odboru, kot odvetnik in član v družbi pa ne stori niti pičice koristi slovenskemu narodu. Lah! si ne morejo želeli boljših „zastopnikov“ na slovenski strani. Zato pa ga „zaglasajo za „zmernega“ moža, a vsi drugi smo nevarni radikali!

Kakó skrbi pa za Slovence v deželi? Poslušajte! Vlada sama je ponudila 15.000 gld. za novo cesto v Trento, ako da dežela le 5000 gld. S tem bi prišlo nekoliko več življenja in denarja v našo romantično, a silno zapuščeno Trento. Toda dr. Abram

ni bil za 5000 gld. deželne podpore, češ, ako vlada hoče dobro Trontarjem, naj kupi ves njih svet, nje pa naj preseli doli kam v Bosno. — Torej ne pomagati jim v domovini, prepoditi jih treba na tuje. Ne vemo, kaj bi rekli Kraševci, ako bi kdo predlagal kaj takega! Vsakdo je najraje v svoji domovini! Ali se tak zastopnik sme šteti med „biserne slovenske značaje, uzorne rodoljube“, to prepuščamo v razsodbo čitateljem.

Dalje besediči o velikem upliva dr. Abrama v deželnem odboru. Ali vse dokazuje je ostal dolžan; govornik kar v obče je pač lahko, tudi pisati in tiskati, kečar kdo dobro plača in nima zmisla za resnico. Slovenski narod ni prav nič hvale dolžan temu upliva. Ako bi bil upliv res tak, kakor pravi pamflet, in ako bi bil g. dr. Abram res takó uzoren rodoljub, tedaj bi bilo v deželni hiši marsikaj drugače bodisi z ozirom na enakopravnost slovenskega jezika bodisi z ozirom na avtonomno upravo v deželi. Kdar hoče, naj razume.

Kar se tiče naše vestice, da je dr. Abram izjavil, da ne kandiduje več, da naj ga pusté v miru, moramo omeniti najprej, da je isto novico pričel „Prim. List“, kateremu smo brezpogojno verjeli, kakor mu tako kmalu ne verujemo kake. To pa toliko bolj, ker poznamo najmanj 20 oseb, katerim se je dr. A. jednako izjavil pri raznih prilikah, pred časom tudi neki komenski deputaciji, ki se je prišla pritoževati v pravični reči proti njegovemu komenskemu ljubljencu Kovaciču. — Ako je pa nakrat zopet dobil veliko slast od mandata, ne moremo mi nič za to. Uprav s to kandidaturo je dokazal, da tudi njegovim besedam ne smemo vselej verjeti.

O trditvi, da Abram ni vladni kandidat, ne bomo zgubljali mnogo besed. Vladni možje se z vsó silo bore zanj — zakaj to? Zakaj toliko zmešnjav pri dvojni volitvi volilnih mož v Komnu? — S popolno zanesljivostjo trdim, da vladni možje delajo zanj, ergo: on je v adin kandidat. Zares, daleč je prišel na stara leta! Vedno je veljal vsaj osebno kot postenjak, časti vreden, a zdaj tak konec!

Sicer pa na Krasu zanj niso takó navdušeni, kakor bi kdo sodil. V Komnu samem so pri drugi volitvi uradniki odločili zanj zmago z enim glasom večine; 8 glasov je bilo neveljavno oddanih na ukaz okrajnega glavarja. To je Pirova zmaga, gospod dr. Abram! Drugod po Krasu so najzavedniši možje proti dr. A., le manj zavedni so bili pridobljenci, čujete: pri-dob-lje-ni zanj. Kakó? — ne uprašajte. Volilni shod na Nabrežini se je soglasno izrekel zanj! Niti enega ni bilo zanj, dasi je tudi pamflet vabil na shod. Ta shod je že moralna zanesnica; kakó končajo volitve, to je vsjedno. Ako bi zmagal — toliko slabše!

Pamflet priporoča kot drugega kandidata g. Jos. Fabiani-ja v Kobdilju. Mož je posten kraski veleposelnik in župan, ali za deželnega poslanca ni. To spoznavamo tudi sam, kajti on se brani kandidature: silijo ga vladni možje. To nam zadošča!

Nasprotno se pa pamflet upira kandidaturama g. dr. Rybářa in g. Alojzija Streklja; toda nič slabega ne vé povedati, celo hvaliti ju mora. Pomisleki, katere izraža proti njima, so piškavi. Mi pa smo povedali že toliko o teh dveh gospodih, da je nepotrebná vsaka daljša beseda. Kraševci naj bodo veseli, da imajo taka dva moža v svoji sredi, katerima brez skrbi lahko zaupajo zastopanje svojih koristij v deželnem zboru. Gosp. dr. Rybář je mlad odvetnik, ki bo veliko koristil svojemu narodu; to smemo pričakovati od njega. Gosp. Streklj je pa takó razumen in izobražen posestnik, priznan strokovnjak v raznih kmetijskih strokah, da bi ga drugi okraj gotovo radi volili v deželni zbor, ako bi ne živel na Krasu, da je takó Kraševcem prihranjena taka naloga.

Navedemo se, da tudi volilni shod jutri v Sezani se soglasno izreče za dr. Rybářa in Streklja! Potem pa naj se volitve dovrše že takó ali takó: narodna stranka je storila vse, kar je bilo v njeni moči. Za vse slabe posledice pa naj bodo odgovorni tisti, ki prodajajo svoj narod na milost in nečest našim zakletim sovražnikom.

V zgoraj navedem zmislu je prišla tržaška „Edinost“ obsiren dopis, iz katerega smo mi posneli odstavke, ki res odgovarjajo dejanskim razmeram in so umestni.

Prvotne volitve v Komnu razveljavljene. — Povedali smo, da je zmagala v Komnu naša stranka s 15 glasovi večine; vseh 5 volilnih mož je bilo torej za „Slogina“ kandidata, a ti bi imeli odločno veljavo. — Ali izvestnim krogom to ni dišalo in — volitve je glavarstvo ovrгло.

In zakaj? Čujte in strmite. Zakon velja, da voliti smejo le tisti avstrijski državljani, ki so pri zadnji občinski volitvi volili v I. in II. razredu. Zakon je jasen! Ali vkljub temu je občinski tajnik vpisal v volilni imenik tudi novodostlega dekana in par uradnikov, dasi so prišli v Komnu se le po zadnjih občinskih volitvah; izpustil je pa nekatero druge, ki so tudi dosli v poznejšem času, a je bilo znano, da bi volili v „Sloginem“ zmislu. — Doslo je do volitve. Volilna komisija se je uprla onim nepostavnostim in vladni komisij jih je izbrislal, vsega skupaj štiri. — Ali okrajno glavarstvo je razveljavilo to volitve, češ, da one volilce treba pustiti k volitvi.

V torsk se je vršila nova volitev. Došel je sam glavar graf Schaffgotsch. On je dopustil k volitvi dva uradnika in dekana, ki so dosli v Komnu se le po zadnji občinski volitvi; dalje je dopustil še nekaj sinov, da so volili za umrle očete, v vsem o s e m neveljavnih glasov. V obgleid toliki nezakonitosti so zmagali nasprotniki z 1-2 glasoma večine; ako odštejemo nezakonite glasove, zmagala je tudi drugič odločna „Slogina“ stranka.

Jasno je, da je bila prva volitev povsem zakonita, ker je vladni zastopnik izertal iz imenika le nezakonito vpisane volilce. Ali če tudi pristejemo vse izbrisane volilce — ki se pa niti oglasili niso k volitvi — je

imela naša stranka se vedno 14-15 glasov večine. Razveljavljanje prve volitve je torej nezakonito.

Isto takó nezakonita je bila druga volitev, ker je bilo oddanih 8 neveljavnih glasov; večina za „Slogino“ listo je znašala torej se vedno 6-7 glasov. Okrajni glavar sezanski je postopal samovoljno proti odločnemu uporu večine udov v komisiji. Pustil je celo slišati, da tu volilna komisija ni ne odločuje, tudi namestništvo ne, ampak glavarstvo samo, oziroma on. Jeden udov komisije se je odrezal: „Je že prav, g. glavar, o tem bo še govora v državnem zboru“. — In to se tudi zgodil! Kaj takega na Goriškem nismo bili vajeni; zato sme biti g. glavar prepričan, da se takemu postopanju odločno upremo!!

Celo mladoletni volilci so prišli do volitve! Prišla sta oba davna uradnika, o katerih rečemo brez bojznosti, da sta dobila zapoved, naj gresta k volitvi in glasujeta proti „Slogi“ za Abrama. — Obc. tajnik se je zmotil pri prepisovanju jednega volilca; mesto Josipa je zapisal Stefana; vsi drugi podatki so bili pravilni. Volilna komisija ga je hotela pustiti k volitvi; celo nasprotni župan je potrdil, da je pomota le pri prepisovanju — a glavar ni pustil moža k glasovanju. Zakaj je pa glavarstvo potrdilo tako sestavo volilnega imenika? Zakaj ni našlo že samo ta pogrešek pri prepisovanju?!

In vkljub vsemu temu so dobili nasprotniki le 1-2 glasov večine. Zavedni Komenci so si častno osvetlili lice. Hvala jim! Dr. Abram pa take nezakonitosti niso v čast. Slovenski poslanci morebitne izvolitve ne bodo mogli nikdar potrditi. Ako bo izvoljen, se zgodi to vsled takega nezakonitega postopanja okrajnega glavarja; ako bo potrjen — potrdi ga Italijani. Zares, častno za takega moža, ki toliko drži na to, da se — ne usiljuje!

Sicer je večina udov volilne komisije podala utok proti nezakonitemu razveljavljanju prve volitve in proti nezakoniti drugi volitvi. Naša poslanka sta brzojavno prestopovala v Trst in na Dunaj.

Iz Tolmina — so poslali „Edinosti“ to-le brzojavko: „Od društva „Sloga“ sprejeta kandidatura dr. Tuma v skupini trgov in obrtnih krajev je tolimnske volilce kar vzradostila. Bog živi dr. Tumo mnogo let v prid in korist dežele goriške. — Tolminski volilci“.

Doznali smo, da je bila odposlana ta brzojavka v sporazumljenu z največjavnimi volilci tolimnskega lrga. Ko so dobili zadnjo „Soto“, v kateri je društvo „Sloga“ proglasilo dr. Tumo, bili so v Tolminu zelo veseli vsi zavedni volilci, ki visoko cenijo tega čiliga delavca za ljudski blagor.

Ko je društvo „Sloga“ naprosilo v „Soči“, naj bi rodoljubi po deželi izrazili svoje nazore in želje o bližajočih se volitvah, posvetovali so se razni rodoljubi vseh tolimnskih stanov in predlagali, naj odbor „Sloga“ na vsak način jemlje v poštev značajnega delavca za ljudski blagor — g. dr. Tumo. Odbor je rad nvaževal ta glas iz Tolmina, ker pozná vrline tega moža. Vsemu slovenskemu svetu je znana spomenica goriške odvetniške zbornice proti nekim „zlorabam“ pri goriški preturi, češ, da to se protizakonito rabi slovenski jezik. Nasteli so celi 22 slučajev, a vsi so bili naperjeni proti dr. Tumi. Ali na višem mestu so spoznali, da dr. Tuma je prav postopal. — Takó je, kečar kak mož pozná zakone in se neprestrašno ravna po njih. — Dr. Tuma poznajo vsi taki naši reveži, ki se morajo pravdati zaradi svojega imetja; on jim gre takó na roko, da opravijo kolikor mogoče tudi brez odvetnikov ali vsaj brez velikih stroškov. To vedó ljudje prav dobro; oni vidijo, kakó ta gospod omejuje nepotrebno pravdanje s svojimi dobrimi prepričevalnimi nasveti. Takó je delal v Trstu, takó v Tolminu, takó v Gorici. Povsem zlobna je neka trditve, da je v Tolminu postopal takó vsled osebnega nasprotja do nekega odvetnika. To naj si nekateri zapomnijo. — Zdjaj deluje izoborno kot ravnatelj namestnik pri „Goriški ljudski posojilnici“. Njegovo bogato pravno znanje in njegova korenita praksa je v veliko korist zavodu, ki se je v kratkem nenavadno razvil. Pa tudi ubogemu ljudstvu, ki išče posojil, je takoj ukrenil prenaradbe, ki želó zmanjšajo ljudem stroške. Vedno misli torej le v korist našega ubogega ljudstva. — Le naravno je, ako ljudstvo vidi takega delavca za občni blagor in ako ga želi za svojega zastopnika. Kot deželni odbornik bi bil tak mož prava sreča za nas. Hvalimo Boga, ako imamo take možje v svoji sredi, če tudi jim je tekla zibeka nekaj milj onkraj H u b l j a. — Nekaterniki, ki v glavi nimajo veliko, v srcu pa vse drugo prej nego čisto lubezen do zapuščenega našega naroda, kaj radi pozabavljajo proti tujcem! Za Boga, kaj pridemo po taki poti? Slovenija je majhna, ali naj se mi sami priznavamo one nesrečne meje, katere so zares sovražni uplivi postavili na zemljičo slovensko? Kdor je iskren Slovenec in živi med nami, ta ni tujec, t e v sveskozi naš človek! Glejmo vselej na pričanje, na sreč, na značaj, na sposobno., a govoričeno o „kranjsitva“ zavrnimo z največjo odločnostjo. Le s tem pokazemo da smo zreli možje in ne — otroci.

Naši lrgi so se izrekli zanj že pred časom, ko sta potovala naša državna poslanka po Soski dolini. Tolminci so bili vsi zanj, saj so ga oni „Slogi“ priporočili; Kobaričci so ga enako hvalili in se zanj izrekli. V Bolcu je bilo pa celo posvetovanje, o katerem smo poročali. Tudi Bolčani so soglasno odobrili njegovo kandidaturo. Kanali in Ajdovci so soglasno zanj. In takó bo dr. Tuma izvoljen z oduševljeno soglasnostjo, kakor malokateri poslanec na Slovenskem. To mu bo v največje zadoščenje za preganjanje od sovražnih nam življenj. Zavedna sreča v slov. lrgih so zanj, a s tem morajo računati vsi nasprotniki. Njega je kandidoval ljudstvo, a „Sloga“ ga je rada sprejela v svoje kolo.

Lahonske zanjke veleposelnikom. — Opozarjali smo že, da naši Lahoni bi radi naredili kake zmešnjave pri volitvi v veleposelnstvu; na Krasu vlada, pri veleposelnstvu Lahoni — ero zanimive zanjke, katarih se vam bo varovati!

Kar se tiče veleposelnstva, imenovali smo celo moža, ki so sprejeli v roke agitacijo, da bi se Lahoni združili z „z m e r n i m i“ Slovenci in vrgli takó „prenapete“ slovenske zastopnike, da bi tako Lah! bili vsemogočni gospodarji v deželnem zboru. Dasi smo imenovali moža, nikdo se ni oglasil proti, kar je pač najboljšje znamenje, da smo govorili resnico.

Te dni smo izvedeli se nekaj. Dr. Marani — tisti, ki je imenoval Slovence divjake in živino — jako rad sprejema te divjake v svoji pisarni, da ga redijo. Ali poleg tega bi ta gospod dosegel od njih se to, da bi tudi volili po njegovih ukazih. Ali ne, da je postal skromen ta gospod „jezični dohtar“ Marani?!

Te dni je bil pri njem neki Slovenec, ki je bil poprje veleposelnik, letos pa ne več; vkljub temu mu je svetoval Marani, naj reklamuje volilno pravico, a potem naj bo „držal z njimi, ker hočejo narediti s Slovenci mir“.

Takó nam poročajo z Vipavskega. Ako je to resnično, tedaj zasluži ta gospod osire odvrnitve. No, za to imamo premalo prostora; opozarjamo pa veleposelnike, naj bodo pozorni na vse, kar se godi, in naj gledajo na to, da resijo čast zavednih slovenskih mož.

Volilni shod veleposelnikov vršil se je učeraj v prostorih goriške Čitalnice pri nenavadni veliki udeležbi volilcev iz te skupine. Dr. Gregorčič je v imenu društva „Sloga“ predlagal, katere kandidate naj bi postavili volilci veleposelnikov za prihodnje volitve v deželni zbor. Omenil je, da zahodni Briči so izrazili željo, naj bi dobili svojega poslanca, ter da društvo „Sloga“, oziroma njegov predsednik namerava sklicati volilni shod v Biljano za nedeljo 22. t. m. O vsakem imenovanem kandidatu je povedal nekoliko priporočujočih okolnosti ter pojasnil, zakaj predlaga društvo te kandidate in ne drugih, in kako da bo z njimi tudi Bricem usreženo. Batič iz Sempasa se pridružuje besedam predsednikovim. Vitez Tonkli meni, da društvo pometa s starimi poslanci ter podarja zaslug dr. Abrama in Andreja Kocijančiča. Dr. Gregorčič odgovarja, da društvo se drži starih poslancev, kolikor je moč, a da se mora ozirati tudi na mišljenje volilcev, ako je pri njih kateri bivših poslancev zgubil zaupanje. Fr. Humelak predlaga župana L. Bolka kot kandidata; a ta odkloni kandidaturo. Anton Bolko se potožuje v zadevi vipavske železnice, Josip Čotič se pridruži vitez. Tonkliju v zadevi dr. Abrama. Anton M. Obizzi ugovarja proti nasvetovanim kandidatom ter pravi, da Briči si jih določijo sami. Miha Batič ugovarja vitez. Tonkliju in predlaga naj se sprejmejo nasvetovani kandidati. Pred glasovanjem odide vitez Tonkli in par volilcev. Z vsemi glasovi ostali veleposelnikov sprejeti so bili kot kandidati: Alfred grof Coronini v Gorici, Anton Klančič v Podgori in dr. Aleksij Rojic v Gorici. Mnogi volilci so se bili pismeno ali ustmeno izrazili za te kandidate. Predsednik pozove, naj vzdigne roko, kdor je tej listi nasproten; a nikdo se ni oglasil. Na to je bil volilni shod zaključen s priporočilom, naj bi gospodje volilci tudi na dan volitve tako trdno in složno stali, kakor danes. (Kot dodatek povemo, da k zadnjemu priporočilu predsednika je umrnel pri vratih g. Kocijančič iz Fodgore: „pa ne vsi, ne vsi!“ To verujemo, ker je med veleposelniki par sebičnih mož, ki hoče za vsako ceno narediti združbo; nekateri se vezajo celo z irredentovci proti narodni stranki. Da jim to ne služi v čast, za to se ne menijo, kajti sebična častiželost je večja nego zmisel za svojo možko čast in narodovo korist.)

Volilni shod bo tudi v nedeljo 22. t. m. v Biljani za Brla. Poročal bo dr. Gregorčič, a udeležé se ga tudi drugi poslanci in rodoljubi. Volilci naj ne opuste te prilike, da pridejo s svojimi poslanci v dotiko. — Briči so izrazili željo, da bi poslanci tudi tam priredili shod. Evo, poslanci so takoj pripravljani, priti med nje. Gosp. dr. Gregorčič nastopa povsod z odprtim čelom, brez strahu pred nasprotnimi razidranci lepe sloge; on govori na shodih jasno, brez ovinkov čisto resnico, a nasprotniki močé. Le za hrptom skrivno rujejo, slepé ljudi, podkupujejo z denarjem in uporabljajo celo vladne možje za nedovoljeno agitacijo. Volilci naj sodijo že po tem, kje je politična poštenost in kje je ni. — Opozarjamo Briče, da dr. Gregorčič in grof Alfred Coronini sta državna poslance, ki povzdigata na Dunaju svoja glasova v prid vsega slov. prebivalstva na Goriškem. Po tem naj uravnajo svoje postopanje nasproti vsemu, kar ona pripočeta.

Primorski List iz goriškega semenišča uprav tekmuje v svojem razdiranju proti „Slogi“ z nekimi lističem, ki je bil prav v ta namen zopet poklican v življenje. — Učeraj je zopet poln zavijanj, izzivanj, lažij in natolcevanj; vse to se res spodobí semeniščemu listu!

Ta list je nasproten na vsej črti vsemu, kar priporoča „Sloga“. Res, dr. Pavlica je modrijan, volilci, le njega poslušajte, pa ne boste deželni greha „sv. prisnojenosti“ odvezali dobiti! Tudi z drugimi naslovi vas potem ne bo pital.

O kandidatih za goriško okoličo trdi, da volilci ne marajo za nju (no, to se pokaže), zato priporoča dr. Jos. Tonklija, dasi živ krst ne misli nanj. — Da bi uvel vsej glasove učiteljev, priporoča kot drugega kandidata gosp. Miho Zega, nadučitelja in posestnika v Kanalu, za katerega bi glasovali tudi Kanaleci. Da bi le naredil združbo, to je prvi in zadnji namen te semeniške gospode! — Vsa čast g. Zegi; on je vseskozi naš mož, vrl učitelj, uzoren rodoljub, vester narodov

delavec; sarna „Sloga“ ima že dolgo svoje okó upro vanj. Tudi letos ga je imela, ali prav prišči „P. L.“ so za hrptom najbolj ravili proti njemu. Ako bi ga bila „Sloga“ postavila kandidatom, o, tedaj bi isti „P. L.“ drugate govoril o g. Zegi in učiteljskem stanu, kakor je bil vajen že v prejšnjih casih. Odkod nakrat toliko lubezni za uč. stan? Hlnavci! — Naše učiteljstvo se pa ne bo dalo splepiti od strani hinavcev, ki bi raje danes nego jutri spravili učiteljstvo v mežnarsko odvisnost. Ne mislite, da smo takó neumni. Zdjaj naj bi bili učitelji dobri, ko je treba razdreti tudi za učiteljstvo koristno edinstvo slov. poslancev.

Enake bolečine ima ta gospoda na Krasu. Vsa gori seveda za Abrama in Fabiani-ja. Kdo vé, ali je dobila tudi ona kako „maršruto“ kakor komenski davčni uradniki? O g. dr. Rybářu vé povedati, da je Čeli, da, celo z dušo in telesom udan Mladocelom. — In naša semeniška gospoda pozná 8. zapoved božjo! Da, zapisano ima kje v zaprašeni knjigah, a pozabila je popolnem na njo. — Dr. R. ima edino le češko imé, drugate pa je po vzgoji in sreni Slovenec. Naravnost bedastota je, kar kvasi „P. L.“ o udanosti Mladocelom. Kdor je kdaj govoril z dr. R. o razmerah na Českem, ta vé dobro, da ima o položaju jako zdrave nazore. Ali „P. L.“ naloga je: natolcevanje! Taki so vzgledi iz — semenišča! Bog pomagaj!

Edino o kandidatih za kmečke občine na Tolminskem se ne upa reči besede. Zato pa hujša proti dr. Tumi. — Volilce v lrgih iznenadi novica iz goriškega semenišča, da — iščejo drugega kandidata, in to celo — dr. Tonklija. Povsod prihaja Tonkli na povrčje; v goriški okoliči, na Krasu in na Tolminskem. No, volilci že primerno odgovoré temu hujskanju. Volilci dobro vedó, da rečena gospoda nasprotuje vsakemu kandidatu, ki je res sposoben za to nalogo; k take moži je rada videla notri, s katerimi bi ji bila borba lahka. Z možni pa, kakorsen je dr. Tuma, bo vsak boj brez uspeha, to vedó že naprej, zato bi ga radi omazali že pred volitvijo, da bi preprečili izvolitve. No, kakó se možje varajo, dokaze volitev sama!

Tudi učerajšnji shod veleposelnikov je že obrcal z zavijanjem in lažjo. Trije kandidati so bili postavljeni le „radi lepšega“. No, ako je soglasno proglasitev le „radi lepšega“, potem naj povč na morla semeniška gospoda, kdaj naj bi bila zaresna. O, ako bi shod proglasil Tonklija, Kocijančiča in Pavlico ali pa glasovitega Čerina, potem bi „P. L.“ drugate govoril; potem bi bil to slaven čin, vreden zlate knjige. — Dalje pravi, da so volilci odhajali godrnjaje. Res je, odšla sta Obizzi in Tonkli, ko sta zaman rabila svojo zgornost; Tonkli je naganjal ljudi, češ, zdaj govorite, zdaj je čas — ali nikdo ga ni poslušal. Ker so mu vsi obrnili hrbet, odšel je nevoljno. Za njim sta odšla se dva druga. Vsi drugi so soglasno proglasili „Slogine“ kandidate. — „P. L.“ pravi dalje, da so volilci odhajali godrnjali: „Gabršček nam ne bo komandiral“. — K tej neumnosti dostavljamo, da je shod sklical dr. poslanec dr. Gregorčič; udeležili so se ga vsi trije kandidati grof Coronini, dr. Rojic in Klančič — Gabršček je pa bil med tem časom v „Goriški ljudski posojilnici“ ljudem na razpolago, ker je bila uprav tedaj uradna ura. Gabrščeka torej niti zraven ni bilo, ni mogel torej nikomur komandirati. Da je smešno govorjenje o vsakem komandovanju, to je pač vsakomur jasno; to načelo poznajo semeniški gospodje. Pri „Slozanih“ je tako načelo neznanó. „Sloga“ je dokazala na vseh mogočih poljih, da zna delati, da skrbno pazi na vse, kar bi bilo narodu v korist ali škodo. Ako se pa tudi odločno upré tistim, ki bi brezvestno v hipu podrl, kar ona s težavo sezida, je pač le naravno. Podirati zna vsak t e p e c (— da rabimo izraz iz učerajšnjega „P. L.“ —), a zidati je težava. To naj si zapomnijo vsi tisti, ki srčno radi podirajo.

Naposed se besedičo z nepoboljšljivim dr. Jožetom Pavlico. — Gospod doktor! Zadjnje smo vam dali malo tekejico o krasčanski moralki in o 8. božji zapovedi, o katerih meniate, da veljata le za druge, za Vas pa ne. No, ali veljata tudi za Vas, profesorja pastirstva, o tem bodo brez dvoma sodili tisti, katerih se tiče, kajti da bomo slovenski posvetnjaki vsak hip izpostavljeni takim natolcevanjem in s e m e n i š č a, tega ne bomo dalje mirno gledali. Učerajšnji „P. L.“ ni odgovoril niti besediče na naša uprašanja; s tem hoče pokazati svojo miroljubnost, ako bi mu kdo verjel. Ali vendar ostaja še dalje pri svojem drznem natolcevanju. To si pa zapomnite, da zazeljenega odgovora ne dobite, kajti na bedasta uprašanja pameten človek ne odgovarja, toliko manj visoko nad Vami stoječ kavalir, ki vam ni dolžan dajati nikakega odgovora. Vi učite v semenišču, za ker ste postavljeni in plačani, taka uprašanja pa prepustite merodajnim cerkvenim krogom.

Konfuza nedoslednost. — Da ni mogoče dobro zagovarjati slabe stvari, to čuti posebno naš ubogi „Prim. List“, kateri pišejo boje samo akademično izobraženi gospodje in slikajo „akademični slikarji“. — Učerajšnji stevilki je iztaknil, da so krivi tudi dr. Gregorčič, Rojic in drugi, ako je deželni odbor dovolil za trziško ržvan 382.000 gld. — Mi odgovarjamo, da dr. Gregorčič je tedaj komaj prišel v deželni zbor, dr. Rojic malo poprej, a oba sta takrat imela še zaupanje v tisto toliko razglašano modrost, previdnost, zanesljivost itd. dr. Abrama. On je zatrjeval in dokazoval, kakó je vse v redu, da denar ni v nevarnosti itd. — In dali so se prepričati. Ali vse hvale so vredni ti gospodje, ako so pozneje spoznali dr. Abrama in da imajo zdaj vse drugačno mnenje o njem, dočim „P. L.“ se danes kleči pred njim in moli njegove „biserne lastnosti“. Take poslance je treba le hvaliti in podpirati!

Z dežele. — (Nekoliko spominov na sedmo zborovanje „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ dné 4. in 5. sept. v Novem mestu).

Gospod urednik! Ne pričakujte nadrobne popisa tega zborovanja, saj tak spominov ni sodi v Vaš list. Toda nekaj spominov bi vam rad podal. Ne brisite mi pa ničesar! Če se nahaja tudi tu pa tam kaka ostra beseda, nič ne dé! Zapisal je nisem iz hudobnosti, nego le iz namena. Zelo lahko odklonite od sebe odgovornost ter jo zavalite na moje rame...

Kako smo bili vzprejeti? No, prav presneto! Na kolodvoru nas je pričakovala novomeška godba in precej občinstva, njemu na čelu g. župan Perko in vzprejemni odbor. Ko se je vlak ustavil in smo stopili iz vozov, pozivali nas je presrečno g. Fr. Koncilija, nadučitelj in predsednik krajnega odbora; za njim pa g. župan Perko. Obema se je zahvalil podpredsednik „Zaveze“, gosp. vodja L. Lapajna. Potem smo ob sviranju lepih kratkih korakali v mesto, ki je bilo odlično z zastavami. Med potoma so nas ljudje živahno pozdravljali. Pred neko hišo se je iz neznanih rok vsula cela ploha sopkov in cvetic na nas. Pot nas je vodila v novomeški „Narodni dom“. Tja dospesve, pozdravil nas je presrečno g. dr. Segutia. Ker slučajno ni bilo odbora pri rokah, rešil nas je iz zadroge g. učitelj Armin Gradisnik, ki je ex abrupto zahvalil predgovornika. Po malem odmoru se je začel izvrševati „vzored“: Sicer sem opazil, da vdeležba ni bila tolikšna, kakor lani v Gorici. Iz sezanskega okraja niti jednega delegata ni bilo! Vrlo dobro zastopana pa je bila tržaška okolica. A se doslihi vdeležencev je bilo treba čakati. Pri vratih pa je manjkalo nekogar, ki bi bil vzprejemal dosle dame ter jih vodil na pripravljene sedeze. Po občinstvem predsednikovem pozdravu, poročal je tajnik g. I. Segutia. Mladi gospod inia navado, da go častnik in po zborovanjih rad „pika“. In tako se tudi tukaj ni mogel zdržati. Govorec o neuspelih „Knjižnici za mladino“, rekel je, da je teh neuspelih veliko kriva povest „Dva brata“, ki se je v l. snopcu ponujala kot dobro in originalno delo. To očitano g. Seze je povsem kritično. Da je delo dobro, izrekla je večina kritikov. Ako ocenjujevalec v „Ljub. Zvonu“ ni bil zadovoljen z njim, nima to nič v sebi; kajli tega gospoda mi ne smatramo merodajnega ocenjevalca mladinskih spisov. Kako ocenjuje on, povedala je resnično in pravično že zadnja „Soča“, govorec o „Posavcu“! — Da pa povest „Dva brata“ ni izvirna, izjavil je pisatelj sam, saj je zapisal: „Na podlagi italijanskega izvirnika“. To je lepa hvaležnost možu, ki je za „Zavezo“ spisal himno ter bil med soustanovniki in prvi duševni sotrudnik pri „Knjižnici za mladino“!

Kako so se vsrila posvetovanja raznih odsekov, ni mi znano, ker nisem bil navzočen. Prehvalili pa ne morem koncerta, ki se je vršil 4. t. m. ob 8. uri zvečer. Dvorana „Narodnega doma“ je bilo natlačeno polna. Tudi nekaj g. o. franciskanov je bilo navzočih. Mešani zbor, broječ kakih 70 — 80 glasov, pel je izvrstno pod vodstvom vrlo nadarjenega učitelja g. L. Potrebina iz Kostanjevice na Dolenjskem. Isto tako so se dobro obnesle ljubezljive imburasije pod vodstvom skladatelja L. Hladnika. Lepo je deklamovala gđ. Osana; a orkester je zadovoljeval popolnoma. In vse to so izvrševale učiteljske moči! Videlo se je, da to je jako imponoval navzočnim izobražencem. Po koncertu je začel — ples, ki je trajal do ranega jutra. In uprav to je, kar moram brezobzirno — grajati! Za Boga, v sobani, kjer je vladala tropična vročina, naj človek po 11 zvečer se — ples! Na čast svojim kolegom moram reči, da se plesa zvojnem niso udeležili, marveč so se odšli krepčat v razne gostilne. Kar je bilo moških, plesali so le mesanice, vseslužbeniki in drugi, kakor rečeno: učitelji so se zdržali plesa; ali Bog ve, da nas zaradi plesa, ki je bil na programu, še ne poljubi kaka mila nam duša! — Tudi neki drugi, že lani v Gorici ustanovljeni „zbor“, ni mi ugajal. Res, več je le nedolžna šala; toda na nas učitelje vse pazi z uprav argunovimi očmi. Čuvati se torej imoramo, da ne dobimo „erne pike“, saj dandanes že vsak golobradec rad pozabavlja „Somastrom“.

Drugi dan, 5. t. m., je bil izlet na Grm; a ob 8. uri sv. masa v franciskanski cerkvi. Peli smo učitelji sami; a orgljal je g. I. Hladnik. Dokazal je s svojim orgljanjem, da ni le nadarjen skladatelj, ampak tudi spreten organist. Gosp. Hladnik je jako prijazen in simpatičen mlad mož. Le naj deluje tako vrlo kakor doslej, ko bi se mu ustavljal tudi cela legija „ecclijancev“ — zavidnikov! —

Po sv. masi se je vršilo glavno zborovanje v dvorani „Narodnega doma“. Najlepše je bilo predavanje „O vzgoji pri Slovenceh“, katero je imel g. Ivan Stukelj, učitelj v Svetini na Stajerskem. Gospod poročevalce je znan pedagogski pisatelj; svojo nalogo je rešil izvrstno, ob splošnem plisku. Predsednikom je bil izvoljen g. Luka Jelenec, nadučitelj v St. Jurju pri Kranju. Imenovani so bili tudi trije novi častni udeleženci „Zaveze“, namreč: gg. Francišek Vodopivec, cesarski svetnik in okrajni solski

Na Vašo prošnjo smo pustili vse nespremenjeno. Vendar nismo tako ostri v sodbi, kakor Vi. Gosp. S. je prepričan, da prav govori, a tega mi ne smemo vzeti za zlo, če tudi je njegovo mnenje krivo. Prepričamo ga raje o resnici, ako je o čem šlo za poučen. — Tako je tudi o povesti „Dva brata“: ta ni prav nič škodovala „Knjižnici za mladino“, kajli ugajala je splošno. Kaj so rekli nekateri kritiki, na to ne gledamo, ker bi jim lahko dokazali, da so se zelo vzrežali — a ne maramo polemike. Povest je bila dobra in zanimiva! Ako bi kdo nosil vihal rad tje in vsled tega ne pristopil v krog naročnikov — tak sploh ni vreden, da se zanj brigamo. Takih naročnikov nas Bog varuj! — Uredn.

Na Vašo prošnjo smo pustili vse nespremenjeno. Vendar nismo tako ostri v sodbi, kakor Vi. Gosp. S. je prepričan, da prav govori, a tega mi ne smemo vzeti za zlo, če tudi je njegovo mnenje krivo. Prepričamo ga raje o resnici, ako je o čem šlo za poučen. — Tako je tudi o povesti „Dva brata“: ta ni prav nič škodovala „Knjižnici za mladino“, kajli ugajala je splošno. Kaj so rekli nekateri kritiki, na to ne gledamo, ker bi jim lahko dokazali, da so se zelo vzrežali — a ne maramo polemike. Povest je bila dobra in zanimiva! Ako bi kdo nosil vihal rad tje in vsled tega ne pristopil v krog naročnikov — tak sploh ni vreden, da se zanj brigamo. Takih naročnikov nas Bog varuj! — Uredn.

Na Vašo prošnjo smo pustili vse nespremenjeno. Vendar nismo tako ostri v sodbi, kakor Vi. Gosp. S. je prepričan, da prav govori, a tega mi ne smemo vzeti za zlo, če tudi je njegovo mnenje krivo. Prepričamo ga raje o resnici, ako je o čem šlo za poučen. — Tako je tudi o povesti „Dva brata“: ta ni prav nič škodovala „Knjižnici za mladino“, kajli ugajala je splošno. Kaj so rekli nekateri kritiki, na to ne gledamo, ker bi jim lahko dokazali, da so se zelo vzrežali — a ne maramo polemike. Povest je bila dobra in zanimiva! Ako bi kdo nosil vihal rad tje in vsled tega ne pristopil v krog naročnikov — tak sploh ni vreden, da se zanj brigamo. Takih naročnikov nas Bog varuj! — Uredn.

Na Vašo prošnjo smo pustili vse nespremenjeno. Vendar nismo tako ostri v sodbi, kakor Vi. Gosp. S. je prepričan, da prav govori, a tega mi ne smemo vzeti za zlo, če tudi je njegovo mnenje krivo. Prepričamo ga raje o resnici, ako je o čem šlo za poučen. — Tako je tudi o povesti „Dva brata“: ta ni prav nič škodovala „Knjižnici za mladino“, kajli ugajala je splošno. Kaj so rekli nekateri kritiki, na to ne gledamo, ker bi jim lahko dokazali, da so se zelo vzrežali — a ne maramo polemike. Povest je bila dobra in zanimiva! Ako bi kdo nosil vihal rad tje in vsled tega ne pristopil v krog naročnikov — tak sploh ni vreden, da se zanj brigamo. Takih naročnikov nas Bog varuj! — Uredn.

z razsajanjem in preletom pa ne pridobimo nikogar, toliko manj socialiste. — Ali „Slovenec“ je sel dalje in zahteval od nas nekaj, kar ni bil nas namen in kar bi bilo tudi povsem nepotrebno. Evo, da resnico govoremo. „Slovenec“ hoče skruniti dobro ime „Soče“ v verskem oziru s tem, da ji očita, zakaj ni grajala Dunajčanke, ki je govorila proti desetim božjim zapovedim. Najpoprej povemo, da ne vemo niti besedice, kaj je govorila na shodu dunajske ženske; ako bi tudi vedeli, bi tega ne pripovedovali svojim čitateljem, ker je tako najbolj ustrezno sveti stvari. Ali da mi tako gorjeenje odločno obsojamo, to je jasno vsakemu čitatelju, le onim gospodom pri „Slovencu“ ne, ki edini imajo katoličanstvo v zakupu. Nikdar pa ne bomo grajali, ako kak nemški socialist tudi v Ljubljani propoveduje v nemškem jeziku svoj evangelij. Nam je to celo zelo ljubo, a s tem ne bo prav nič trpel naš slovenski radikalizem, kajli dokler bodo socialisti nemški govorili na svojih shodih, dotlej bo še dobro v tem pogledu na Slovenskem. Koliko slovenskih delavcev je bilo tisti dan pri predavanju dunajske socialistine, ne vemo, gotovo pa je, da 10% je niso prav umeli — in to je prav. Ako bi govorila slovenski, bilo bi slabše, to pa toliko bolj, ker je prvi „Slovenec“ junak ubežal skozi vrata, kedar bi bilo treba Dunajčanke z razlogi pobiti, drugi so pa začeli razbijati s pestmi in palicami — kar mora slabo uplivati tudi na narodnega delavca. Torej: nur daté! To nas ne bo motilo v naši narodni občutljivosti — in tudi „Slovenec“ bo bolj zadovoljen, ako zljaj ne, pa pozneje, ko stopi na mesto arasti — hladen razum. Toliko po dolgem času! Zljaj pa ne vemo, kdaj nam pride v roke zopet kaka ljubezniva številka preljubeznivega „Slovenca“.

„Poboljšali“ so se. — Povedali smo, da so vrli lovski bataljoni zapustili Gorico, ne da bi jih počastili z navadno slovesno odhodnico tisti, katerih se tiče. Lovci so se ves čas vzgledno vedli, zato je bil toliko bolj kričeč ta „slučaj“. Vse nezavisno časopise je po vrednosti ožigosalo to namenjeno brezaktičnost znanih gorških krogov. — Ta esnikarska kritika je pomagal. Danes ob 7 1/2 zjutraj je prišel v Gorico novi pospolk št. 47; na kolodvoru ga je čakala mestna godba, pa tudi župan in nekaj starih. Slišali smo, da je častnikom zelo imponoval frizur dr. Venutija „à la grand Re Galantuomo“. K dohodu se je zbralo tudi obilo občinstva. — Zljaj ho v Gorici nekoliko bolj živalno, ker bo več vojaštva z godbo. Tudi naša društva bodo na holjem vsled vojske godbe. Pritožba proti vojakom. — Že lani so se naši ljudje silno pritoževali, da na c. kr. vadih kar nečesto sprejemati več niti takih učenecv in učenk, ki so bili spoznani kot „reč“ za višjo skupino. Najbolj se pritožajo Slovenci; najmanj Slovenci sprejemajo v dekl. vadihu, dasi imajo Italjanke polno drugih sol na razpolago, celo novo meštansko šolo, Slovenke pa doslej se prav nobene. Upamo, da se kdo uprè taki dvojni meri!

Drzna tatvina v Biljah. — Danes teden po noč — polna luna je svetica — čula je žena stacunarja O, nekako razbijanje v prillitju svoje liše. Budila je moža: Andreja, Andreja, čujes razbijanje? — Ali Andreja je bil zaspan, obrnil se je na drugo stran in smrčal dalje. Mimo liše so prišli neki vozniki; videli so stiri ljudi, ali mislili so, da so kaki ponočnjaki, in sli so našli; med tem časom seveda so mirovali. — Kmalu na to so razbijali zopet; skrbna žena je zbudila moža, a ta je sel kričat na okno, kdo da je. Vse tiho — in Andreja je sel zopet v posteljo. Ali kmalu so je zopet čulo razbijanje; Andreja je ustal in z dvocevro v roki pregledal vso hišo. — Ko je prišel po nekakih stranskih stopnicah v prillitno malo sobico poleg stacure, videl je skozi steklena vrata več ljudi, ki so grabili blago. Andreja se je močno prestrašil; ni pa planil notri k lopovom, marveč srčno je tekel z dvocevro zopet gori k ženi, in ji pripovedoval kakor brez sapa: joj, žena, tatovi, tatovi, krajejo, da je groza! — Prestrašena zakonska žena je skočila iz postelje, odprla okno in upila: „Pomagajte, sosede, tatje, tatje!“ Mož je hrabro tiščal „slinto“ pod pazduho in isto tako kričal skozi drugo okno. — Tatje, opozorjeni na to, da je prvi čas za odhod, pobežnili so iz stacure in iz vasi. Ko je videl stacunar, da so jo pohrsali iz vasi, vrnila se mu je duša, ohrabrela sreč, in ubral jo je za njimi. Dva strela v tili nočni zrak sta spričevala sosedom srčnost ali „korajzo“ stacunarjevo. Ko se je vrnil ves zasopel, hvatili so ga sosede na vse grlo; vsakdo bi ne imel toliko srčnosti, da bi tekel za lopovi, če tudi so oni hitrejši nog. Škode niso naredili velike, ker ni bilo časa. Pretolkli so debel zid, da je mogel skozi luknjo le kak otrok; ta je odprl vrata pravim tatovom. — Ker denarja ni bilo, lotili so se blaga. Ker jih je trla žeja, so si natočili iz kekega sodčka, v nadi, da bodo pili rumenega vipavca. No smolo so imeli, kajli natočili so si pristnega vinskega kisa. In tako so morali pobežniti brez okrepčila.

Nase učiteljstvo. — Vedno kričijo nekaterniki, kakó grozno veliko morajo plačevati za učiteljstvo. — Poglejmo jeden slučaj. Oec, učitelj na Goriskem, službuje že 23 let; letos je dobila njegova hčerka učiteljsko službo v tržaški okolici — in ima večjo plačo nego oče. Ali ne, da se mora dobro goditi učiteljstvu pri — nas!

Iz Kobarida nam poročajo, da bo letni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda v Kobaridu v četrek 19. septembra t. l. Pomankanje vode na Krasu. — V sled vse začelo je na Krasu in v Trstu primanjkljati vode. V petek popoldne ni bilo v nekaterih delih Trsta nad šest ur nič vode. Nabrežinski vodovod daje vsled suše samo 60.000 hektolitrov vode na dan, javni vodnjaki so deloma popolnoma suhi, ali pa dajo prav malo vode.

„Slovenec“ je dobro razumel namen našega kratkega poročila v socialistiškem shodu v Ljubljani, namreč: grajati izgrede, kakor sam pravi. To je bil res naš namen! Grajali smo izgrede, katere so uročili „Slovenčevi“ ljubljenci, in dostavili resen opomin da: ljudstva se dajo pridobiti le z razlogi in ljubeznijo — enako socialisti. Z upitjem,

„Slovenec“ je dobro razumel namen našega kratkega poročila v socialistiškem shodu v Ljubljani, namreč: grajati izgrede, kakor sam pravi. To je bil res naš namen! Grajali smo izgrede, katere so uročili „Slovenčevi“ ljubljenci, in dostavili resen opomin da: ljudstva se dajo pridobiti le z razlogi in ljubeznijo — enako socialisti. Z upitjem,

Trst. — Minuli petek je tržaško drž. pravdnivno zasedlo socialno-demokratski list „Il LAVORATORE“ zaradi uvožnega članka „Nella lotta“ (V boju). Zjedno sledila je zapletbi hišna preiskava pri uredništvu in na stanovanju odgovornega urednika Sloherja. Rokopisa niso našli.

Tudi nekateri tržaški vročekrvni rodoljubi so nameravali odpotovati s posebnim parnikom v Rim k proslavi 20. septembra. Namera bi se bila uresničila, ako bi ne bila imela govora pri tem poslu tudi tržaška policija, katera je dovoljenje zanikala. Kakor so torej proslavljali v Trstu Velikonecni sedansko slavnost, tako bodo Velikolahi proslavljali rimsko. — Tržaško sodišče je obsodilo te dni šest italijanskih podanikov, ki so v Trstu prepevali revolucionarne pesmi in proslavljali Caseria in ki so se izjavili kot pristni anarchizma. Mej teni je bila tudi jedna ženska, pa tudi jeden domačin, Leban po imenu, kot sedmi liček, ki se je zadovoljil s kaznijo 2 mesecev kot najnižjo. — In Leban je po krvi Slovenec! Tak je sad renegatstva!

Visoko e. kr. poljedelstvo ministerstvo podelilo je štiri stipendije na kmetijskih solah v Gorici (slovenski oddelek) in na Grmu (pri Novem mestu), za mladenice slovenske in hrvaške narodnosti v Istri za solsko leto 1895-96 in 1896-97 in sicer: dva stipendija v Gorici po gld. 100, in dva stipendija na Grmu po gld. 120. V solu se sprejmejo in pravico do teh imajo sinovi istrskih (slovenskih in hrvaških) vinogradnikov, ki so stari 16 in niso še izpolnili 24 let, a sprejmejo se tudi 15letni, ako so čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki sinovi, pri kojih je upanje, da se bodo pečali potem na svojem domu s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom. Lastnoročne pisane (slovenske ali hrvaške) prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom 56 nvč., je predložiti do 20. septembra t. l. visokemu e. kr. namestništvu v Trstu, iz uradnega razglašja, kateri je prinesla „Edinost“ z dne 7. t. m. v jutranjem izdajstvu, je razvidno, koje priloge je priložiti prošnji. — Toplo priporočamo vsem onim starišem, koji imajo globe sinove za take šole, da nemudoma udelež prošnje za omejenen ustanove! S tem bi najbolje dokazali potrebo za ustanovitev slovenske ali hrvaške kmet. šole v Istri, za katero se je prošilo o svojem času pri Njeg. Vel. cesarju in jo v resnici pogrešno posebno selaj, ko so razne nezdode privede kmetijstvo v kritično položenje.

Istra. — Minuli teden se je zagovarjalo 11 poreških mladeničev pred okrožno sodbijo v Rovinju. Toženi so bili radi demostacije proti jednemu Hrvat, ki stanuje v Poreču in ki ni hotel razvesti svojega stanovanja o priliki, ko so to stvorili vsi ostali Porečani na čast svojih poslancev meseca januarja t. l. Demonstracija ni bila le navadna množična ljudstva, ampak so tudi napadali s kamenjem hišo, da so pobili več oken. Tožence so branili seveda italijanski odvjetniki, ki so dokazali vso to demostracijo kot le iz ziv od strani tega Hrvata. Ukluh temu, da so bile štiri priče proti in dve za tožence, so bili vsi oproščeni, ker se je sodišče pridružilo braniteljem, da niste bile dve priči (heci poskodovanega) zadostno verodostojni. Pripomniti nam je še to, da je izjavil sam glavni poskodovalec, da ne želi kaznovanja tožnih, ker so bili zapeljani od drugih. Četudi ni bila umestna ta velikodušnost, vendar je pomenljiva s tega stališča, ker se je poskodovanec gotovo bal, da bi bil še bolj napadan od svojih soščanov, ako bi bili toženci obsojeni. Poznaje tamošnji narodnoitalijanski združevanje, ne dvomimo, da bi se bilo to zgodilo. Tudi ta razprava je dokaz, vsaj deloma, kako so varujejo Slovani v državi! — Minuli mesec priredili so ljubnijski Hrvatje izlet v Lošinj s posebnim parnikom. Prišedi še-le v mesto samo, so bili izletniki predmetom izsmehovanja od podkupljenih pobalnov. Ko so pa odhajali, zbrala se je družba pri obali in je pričela žvižgati, upiti, tuliti, kazati izletnikom „lepo stran“ živola itd. z besedo, vsa italijanska prosveta je bila na dnevnem redu. Kakor piše „Naša Sloga“, ves ta prizor je opazoval z okna e. kr. okrajnega glavarstva upravitelj istega, E. Fabiani, ter se smejal, in pristavlja: „Seveda, jeden izraz proti Hrvatom velja v sedanjem času pri nas kot dobro priporočilo“. — V Kastvu je umrl tamošnji zdravnik Venceslav dr. Kornmüller, ki je služil svojas kot tak veliko let dvakrat v Kobaridu. Po rojstvu Čeh, je bil dober naš rodoljub. Naj počiva v miru! — Občina Voloske je imenovala svojim zdravnikom dra. Nikolaja Fabijaniča, dosedanega zdravnik na otoku Krku. — Ista občina je razpisala natečaj za občinskega tajnika s 700 gld. letne plače. Zahteva se poznanje hrvaškega kot uradnega ter italijanskega in nemškega jezika.

Kako postopajo z davkoplačevalci finančne uradnje na Primorskem? — Neka stranka v političnem okraju puljskem je sprejela plačilni nalog radi neke prenosne pristojbine. Ona je uročila utok proti temu nalogu, kateri pa ne ustavlja izvrševale moči plačilnega naloga, a na rešenje utoka treba čakati leta in leta. Po šestih ali sedmih mesecih je sledila rubežen, a rešitve na utok se ni bilo. Ker se rubežen ni mogla ustaviti, stranka je plačala znesek in vnovič pospešila pravico na rešitev utoka. V sled tega pospešenja sledila je rešitev od strani urada za odmerjenje pristojbin v Trstu z dne 9. novembra 1894. št. 17.417, kjer se navaja, da je utok postal nepotreben, ker je z znesek že tako in tako uplačan. — To so pač naravnost strahoviti odnošaji, uprav — avstrijski!

Štajersko. — Poslanec Kalteneggerju je poslalo 40 posestnikov iz Marije-Trest pri Gradcu zaupnico. — Na graški visoki tehnični šoli se dijaki lahko učijo italijan-

šine, francosine in angleske, samo slovensčine ne. In vendar mnogi tehniko tudi med Slovenci iščejo službe!

Koroško. — Juvna shoda priredi „Katol. politično in gospodarsko društvo“ za Slovenec dné 15. sept. v Lipi pri Rudi in dné 20. sept. v Grebinju. — Ustanovilo se je „Bonificijevo društvo krške škofije“. Namen temu društvu bo, skrbeti za revne cerkve. — Pri zidanju nove šole v Celovcu se je oder podr, in več delavcev je padlo v globočino. Tri so ranjene prenesli v bolnišnico. — Na Rudi je razdržena krava neko kočarico tako k steni pritrsnila, da jo je umorila. — V Celovcu strajkajo pekovski pomočniki. Hočejo imeti 60 kr. na dan v denarjih namesto hrane, katera jim pri mojih ni dovolj dobra. — V Zreču hočejo urediti veliko letovišče za tuje. — V vnskem Mostiču (Brückl) morajo biti trdosretni ljudje. Neko 55-letno, zelo bolno ženo je postavil gospodar z vso hišno opravo na cesto, ker ni mogla stanovanja plačati. Potem, ko se je dva dni na cesti valjala, je umrla. Malo pred smrtjo je prosila za požirek mleka, pa ga ni dobila. To so lepi kristijani! — Razgledni stolp na Kržni gori pri Celovcu je dovršen. — Podjedi (kebrovi, črvi) delajo veliko škodo. — V St. Stefanu ob Zili začela je poslovati nova posojilnica dné 19. maj, srpana. — Za šolo v Železni Kapli plačajo čisto slovenska občina Bela 355 gld., trg Kupla pa samo 100 gld. na leto. In vendar je šola čisto nemška, in obiskujejo jo večidel otroci iz Irge. — Za deželnega poslance v Brežah je bil izvoljen g. pl. Ehrenwerth.

Razgled po svetu. Nadvojvoda Ladislav — je na Ogerskem na lovu zadel d'vo macko, pa no da bi obležala. Macka je bežala, nadvojvoda pa je hitel za njo; med tem pa se je spodlaknil in padel, puška se sprožila in kralja zadelo nadvojvodo v desno nogo nad kolonom in mu zdrobila kost. Vsi delobljenski ran jo tudi umrl. Sijajen pogreb se je vršil v sredo v Budimpešti. Dunajske mestne volitve prišlo 17. t. m. Kakor se nikoli poprej, bilo takrat huda borba ne le med liberali z jedne in antisemiti, krščanskimi socialisti in nemškimi narodnjaki z drugo strani, ampak tudi med „zvezo svobodnosilnih obrtnikov“, ki na marajo prej imenovanih strank, ampak postavijo svoje kandidate. Povrh tega pripravljajo se tudi Čehi, da postavijo svoje kandidate. Ker oni nečejo več podpirati antisemitov, so jih poslednji obdoližali, da so podkupljeni od liberalcev, ki so jim bujo dali 20.000 gld. za češko društvo Komenskoga. Poročali homo uspehu deloma že v prihodnji številki. Važno za vojake! — Vojni minister je odločil, da je mogoče izpustiti po enoletni službi one prostovoljce, ki sicer niso položili častniške skunje, a so se uzovno obnašali v službi. Dalje je odločil, da se morajo v prvi vrsti pustiti na dopust oni vojaki, ki se pečajo z gospodarstvom in ki so prislili svojejeasno za to radi rodbinskih razmer, kakor tudi taki, ki so bili svoji gospodarji ali obrtniki že pred vojačenjem. Ogerska. — Ministerski predsednik baron Banffy je svojevoljno prodal nekaj zemljišč, ki pripadajo beočinskemu samostanu. Cerkevnega srbskega kongresa ni nič vprašal za dovoljenje. Selaj se je pa na željo vlade sklical odbor tega kongresa, da zemljišče izroči kupovalcu, vzame kupnino in jo upravlja kot zaklad beočinskega samostana. Postopanje Banffyjevo je očitvidno rusenje srbske cerkvene avtonomije, in le naravno bi bilo, da bi odbor proti prodaji odločno protestoval. Tega pa najbž ne stori, kajli v njem je največ vladnih privržencev in se zlasti patrijarh sam ne upa z vso odločnostjo upreti vladi, ker je prišel na sedanje mesto z njeno pomočjo proti volji srbskega naroda. Seveda protestovanje bi tudi dosti ne koristilo, a vsaj svet bi izvedel, kako se teptajo pravice na Ogerskem. Nekoliko so Madjari pred svetom že tako ob veljavo zaradi njih postopanja proti Rumunija. Če pa bodo Srbi lepo molčali, hode v bodoče vlada še brezobzirneje rušila njih cerkveno samoupravo. Narodnogospodarski boj mej Srbijo in Avstro-Ogersko. — Ogerska vlada je izdala pred tremi tedni naredbo, s katero je prepovedala uvoz preseštev iz Srbije na Ogersko radi bajé nastale presešče kuge v Srbiji. Srbski konzul v Budimpešti je izjavil na to, da je ta naredba nepravilna, ker se ni doglala uradnim potem presešče kuga v Srbiji in da so bili podtaknjeni na Ogerskem kot srbski oni presešči, pri katerih se je ta bolezen pokazala, češ, da se tako rešijo ogerski trgovci srbskih tekmovalcev. Ta izjava srbskega konzula je razžalila ogersko vlado, ki je vsled tega zahtevala, naj ga pokliče srbska vlada domov, kar se pa dosedaj ni zgodilo. Srbska vlada je od svoje strani natančno preiskala izvor izvoza preseštev ter doznala, da ne le na izvoru ni bilo belezni, ampak sploh v vsej Srbiji ne. V sled te preiskave je zahtevala srbska vlada, naj ogerska prekliče svojo naredbo, ker pa to ni pomagalo, prepovedala je srbska vlada uvoz preseštev, preseščeje mesa in masti, kôž in štefjnj ter vse pridelke v Srbijo, ki prihajajo iz Avstro-Ogerske in Bosue. Sedaj pričakujejo v Srbiji daljni razvoj, ki se more imenovati narodnogospodarski boj. Češki časopisi dokazujejo, da bi ta boj najbž škodoval Cislitaviji, od kjer se nvažja v Srbijo perilo, obleka, obuvalo, sukmeno blago, pohištvo, steklenina, porcelan in železnina, dragocenosti, galanterija in kožni pridelki, izdelki umetniškega obrta itd. Uvoz blaga v Srbijo v letu 1894. je znašal 16 milijonov, od teh odpade gotovo 60% na nase državo, 10% na Anglesko, 8 na Nemško in uprav toliko na Francijo. Srbija pa je uvozila v Avstro-Ogersko čez

250.000 presičev, vrednih 5 mil. gl. Največji del istih je priseljen iz Ogerske v Avstrijo. Radi tega, bi ta boj največ škodoval naši polovici države.

Italija. — Italijanski ministri svel peča se tudi z mislijo, da preustroji in pomnoži redarstvo v Italiji, kajti pokazalo se je, da sedanje ne odgovarja svrhi in da ni kos svoji nalogi, posebno ozirom na razbojniške napade in druge slučaje, ki se dogajajo dnevnoma na veliko stramoto Italije same. Razbojništva v Sardiniji in Siciliji prescagajo že vse meje ter jih ni mogoče omejiti vsled tega, ker ne morejo priti na sled razbojnikom. Razbojništvo je v cvetu po vsej Italiji in ne samo v Siciliji, v Romaniji, Rimu in v srednji Italiji se dogaja ob belem dnevu, ne da se izve, kdo je storil zločin. Ta mora itišči Italijo že od nekdaj sem in ako se ji ne prestrže pot, bi mogli priti zopet časi slavnoznanega razbojnika Rinalda, ki je zapustil tako lep spomin v Italiji in tudi čez nje mejo!... — Okoli Favare v Siciliji so ujeli 42 razbojnikov. — Tako je današnja Italija, v katero sklijo naši irredventci. Doli raj grede, ko tako zdihujejo po deželi citron in pomaranč, tam jim morda dajo čutili svojo — avito kulturo.

Nemčija. — Pričakovalo se je, da proslavijo Nemci sedansko slavnost na prijaznejši način nasproti Francozom, no tako ni bilo, kajti Tevtoni so razgrajali in kazali razuzdano svojo veselje, da se je gabilo tudi postenim Nemcem. V prvi vrsti socialistiški krogi so se izjavili nasproti takim sovinitom, a mestni svet v Frankobrodu ni dovolil zahtevanega kredita za bučno proslavo, ampak le za dobrodojniho svrhu. Ne francoski, ampak časopis v drugih držav, kakor angleški „Star“ in zenevski „Journal de Geneve“ so očitali netaknosti nemškemu cesarju in nazivajo te slavnosti le smešno otročarijo!

Francija. — Anarhisti so poskusili dvakrat z nepredoma atentat na prvega milijonarja Rotsilda v Parizu. Prvi poskus, ki je bil namenjen v jednom pismu Rotsildu, je poskodoval njegovega tajnika. Drugi ni imel drugih posledic razun teh, da so ujeli osebo, ki je postavila v vežo Rotsildove hiše zaboj z dinamitom. Jelnik taji svoje ime, le to je izjavil, da je anarhist in kar se njevan ni posrečilo, da uresniči njegovi tovariši. Ta atentata nista pokazala Rotsildu čisto nite teka kajti izjavil se je, da ne spremeni načina svojega življenja vkljub tema atentatom. Mi ne bi hoteli biti v njegovi koži, kaj ne, ljubi bralec! — V Nolyu, rodnem kraju Carnota, so istemu odkrili v nečeljo spomenik.

Anglija. — Liberalni unijonisti so zahtevali, da se presnuje gosposka zbornica. Pišejo, da uvedejo imenovanja dosmrtnih zborničnih članov, da gosposka zbornica ne bode mogla ovirati delovanja dolnje zbornice. Zbornično zasedanje je zaključeno in oloženo do 10. novembra.

Armenija. — Turčija je zopet odklonila zahteve Anglije, Rusije in Francije glede Armenije. Turška vlada sama bi pač odjejnala, a sultan sam se upira. Boji se za svojo samostojnost v Aziji. Ko bi se Armeniji dovolil nadzor evropskih vlasti, bi polagoma evropske velevalsti zahtevale nadzor nad vso turško državo. Povoda za to bi ne bilo težko najti. Sultan pa baje že računala s tem, da se bode moral iz Evrope preseliti v Azijo in bi radi tega posebno tukaj rad ohranil popolno nezavisnost turške države. Izrekel se je baje, da raje popusti vse evropske pokrajine, nego bi se odrekel svoji samostojnosti v Aziji. Kako se stvar razmota, se sedaj še ne ve, govori se med drugim, da se snide evropski kongres za rešitev armenskega upravanja.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Na vseučilišni knjižnici v Zagrebu je imenovan pristavom neki Dunajčan dr. Maks Leopold Ehrenreich, dosedanji dvorni in sodnijski odvetnik na Dunaju. Mož ne zna hrvaški. Proti temu res ednemu imenovanju se zatogadel s pravico jeze domači neuračni časopisi. — Isto tako je imenovan učiteljem glasovirja na ženskem liceju v Zagrebu neki Hans Töpfer, Nemeček po rodu, katerega so proglasili kot glasbenega pustolovca nemški glasbeno-strokovni časopisi in je bil zasledovan kurentnim potom radi goljufij v „Neues Wiener Tagblattu“. Prišel je v Zagreb, dobil je službo pri banovi družini, a to mu je pomagalo, da je imenovan profesorjem na liceju. Čudne reči, res! — Mestni zastop zagrebški je krstil jeden najlepših novejših mestnih trgov na ime „Trg Frana Josipa I.“, in to v spomin cesarjevega poseta v Zagrebu, ki se bo vršil 19. in 20. oktobra t. l. — Razpor opozicij se kaže tudi pri prihodnjih mestnih volitvah, kajti pristaji, ali prav za prav vodje stranke prava, so izjavili, da ne marajo vzajemno voliti z „Obzoraš“, ampak da postavijo svoje kandidate brez ozira na uspeh. Ta sebičnost škoduje le hrvaški stvari in kakor se je pokazalo v Dalmaciji — na škodo sami stranki prava. Takšno postopanje mi Slovenci le obžalujemo, dasi je graje vredno! — Volitve v mestni zastop prično 16. t. m., kontajto pa 18.

Preuzvišeni vladika Strossmayer je praznoval dne 8. t. m. 45. leto, odkar je imenovan djakovskim škofom. Leta 1848. je bil imenovan škofom in od te dobe deluje na splošnem polju za blagor svojega naroda. Bog ga živi še mnogo let!

Hrvaška in Ogerska. — Francoski list „Revue des deux Mondes“ pričel je razpravo o razmerah mej Ogersko in hrvaško opozicijo. Ogrji in Hrvatje, piše pisatelj, živeli so stoletja v prijateljsstvu mej seboj. Leta 1848. so se bojevali mej seboj in ta boj se je končal s popolno zmago Ogerske in od tega časa obstoji ogerska hegemonija. Treba je proučiti hrvaško ustavo, da se morejo pojmiti težnje hrvaške opozicije. Pisatelj slika

parlamentarčne boje Hrvaske iz let 1849. do 1867., smatra nagodbo leta 1868. za nekako krivico proti Hrvaški, ki je v finančnih, vojskih in komuikacijskih stvarih popolnoma odvisna od Ogerske in celo banu se imenuje le na priporočilo ogerske vlade. Na to slika ogersko politiko in pravi, da se noben narod ne bori za svoj obstanek tako, kakor Madjari. Oni so jedini narod v Evropi, ki nimajo nobenega sorodnega naroda. Zanašati se morejo le nase. Prisiljeni so k uporni, če nečajo odigrati svoje vloge, oziroma iskati dvojnoljive podpore kakega drugega naroda. Tako se da pojasniti umetni in nemirni značaj njih politike. Proti Hrvaški postopajo kakor Angleži proti Irski, ali nekdanji Avstrija proti Lombardiji. Radi bi, da bi se Hrvaška spojila popolnoma z Ogersko v politično jednoto in temu se pa upira z vso silo hrvaška opozicija.

Dalmacija. — Volitve v kmečkih občinah so se izvršile v soboto. Izvoljenih je 10 poslancev Klaičeve, 3 Biankinjeve in 7 srbske stranke. Biankinjeva stranka je izgubila tri mandate. V sibenskem okraju zjednila se je Klaičeva stranka s Srbi proti Biankinjevi, a v zadrskem okraju sti se pobotali Klaičeva in Biankinjeva stranka ter sli volili jednega narodnjaka in jednega pravša. Pri volitvah za mesta in trgovinske zbornice izvoljeno je bilo 8 Hrvatov, 2 avtonomaša in 1 Srb, a o velikem posestvu nam ni še znan izid. Pravaški poslanec dr. Trumbić, ki je bil izvoljen v zaderski občini v sporazumu z narodno stranko, je odložil mandat. V Dubrovniku je izvoljen Hrvat za poslance, ukljub temu da je občina v srbo-avtonomaških rokah. To tudi dokazuje nenaravno zvezo Srbov z avtonomaši. — Umrl je bivši deželni glavar dalmatinski Juraj conte Vojnović.

Češka. — Mladočeska stranka pridobiva dnevnoma več veljave. Pri volitvah v okrožni zastop v Nepomuku je bil izvoljen kot okrajni predsednik popolnoma neznan mladočeski kandidat proti dosedanjemu mnogoletnemu predsedniku grofu Harrachu. Ta zmaga je zelo zadela česko plemsstvo, a tolažiti jo tako, da ta tok pojde dalje in iztrga iz rok češkega plemsstva vse one okrožne zastope, v katerih ti gospodujejo. — V Pribranu zborujejo katoliki, kjer se jih je zbralo do 4000 oseb.

Šlezija. — Dne 18. septembra Poljaki slovesno odpró zasebno poljsko gimnazijo v Tesinu. K tej slavnosti pridejo zastopniki raznih poljskih društev iz Galicije. Nad Poljaki se vsled tega hudo repenčijo nemški listi, ki so vedno med svet trobili, da je Šlezija že popolnoma nemška.

Bosna-Hercegovina. — Dunajsko antropološko društvo je bilo v Bosni. V Sarajevu so bili prve dni tega meseca. — V „Posavski Hrvatski“ pritožuje se neki Muhamedanec Hussein-beg proti uzrokom, radi katerih se izseljujejo bosanski Muhamedanci v Azijo. V prvi vrsti obdolžujejo Srbe, v drugi pa hujšaka, ki trosijo vesti mej muhamedansko ljudstvo, da jih Svaba vse pokatoliči, ko se prikljopi popolnoma Bosna k Avstriji. — Proti streljanju na golobe, katero se ima v kratkem vršiti v Sarajevu, je povzdignilo svoj glas tudi avstrijsko društvo za varstvo živali, in odposlalo prošnjo na ministra Kallaya, naj to zabavo prepreči.

Črnogorci. — Črnogorski narod se je presrečno zahvalil ruskemu carju na znanem velikodušnem daru. V znamenje hvalečnosti je priredilo prebivalstvo sijajne ovacije pred stanovanjem ruskega ministra - rezidenta na Cetinju. Črnogorski knez pa je odlikoval z Danilovim redom vse častnike broda „Rostova“, ki je pripeljal cesarjev dar.

Srbija. — Srbski razkralj Milan je presil in tudi dobil potni list za vse dele sveta, kajti sklenil je, ogledati si malo sveta. Kot član vladajoče hiše je bil oproščen vseh pristojbin, katere bi moral plačati za potni list. Mi mu želimo srečno popotovanje — pa naj ostane tam kje v Honkongu.

Bolgarija. — Ta teden je pretekel v Bolgariji brez kakih posebnosti, kajti v čenopisih ni čitati nikakih posebno zanimivih poročil, ako izvzamemo le slučaj, da so odkrili v Sredu zaroto proti knezu Ferdinandu ter zaprli več oseb.

Rusija. — Pod pokroviteljstvom ruskega poljedelskega ministra so odprli v mestu Kurgan (Tobolska gubernija v Sibiriji) prvo razstavo domačega gospodarstva in obrti. Mesto Kurgan leži ob reki Tobol in šteje 20.000 prebivalcev ter je sedež glavnega gubernatorja vzhodne Sibirije in nadškofa. Ima semenišče, gimnazijo, vojsko solo, razne obrtnije, posebno pa tovarno za kirurrgične aparate. — Pet ruskih vojnih križark in jedna torpedovka so odplule v sredozemsko morje. — Ruska vlada si prizadeva, končati sibirsko železnico do konca tega stoletja, da tako pospeši delo za 7 let prej nego je bilo proračuneno. V to svrhu je odpotovalo v Sibirijo veliko število ključarjev-kovačev, ki so najeti za ves čas proti dnevnemu zaslužku 6 rubljev.

Književnost in umetnost.

„Slovanska knjižnica“, dvojnati snopič št. 42. in 43., izide 15. oktobra. Prinese pa obširno izvino povest „S modin“; dejanje se je vršilo ob l. 1854. dalje na Vipavskem. Povest je zelo zanimiva črtica iz našega življenja.

„Knjižnica za mladino“. Snopič 9. izide koncem tega meseca in prinese obširno povest „Plemenita srca“ iz češčine. Dejanje se vrši največ na Koroskem, v Celovcu, Beljaku, Plajbergu itd. in lepo opisuje ta kos slovanske zemlje. — Nevezan izvirnik stane 30 kr.; slovenski prevod pa bo stal vezan 15 kr. — To bodi v dokaz, kakó cóna je ta knjižnica, zato pa potrebna vsestranske podpore.

Gosp. G. Glonti in v Ljubljani je založil zopet dve lepi knjigi za mladino. To

sta „Robinz“ in Kristofa Smida „Sto majhnih pripovedk za mladino“. Obe knjigi sta že znani iz prejšnjih izdaj; v novem lepem natisku se gotovo še bolj omilita naši deci, pa tudi odraslim ljudem.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Mästerchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verliert bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide, (die leicht speckig wird und bricht), brennt langsam fort, (namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur Achten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der Achten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die Selden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hoflief.) Zürich versendet gern Muster von ihren Achten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Rollen und ganze Stücke porto und Zollfrei in die Wohnung. (5)

Mlad trgovski pomočnik

iz dobre hiše, trgovsko izobrazben, dober prodajalec, zmožen knjigovodstva, išče službe v specejski ali mešani prodajalnici.

Naslov pove naše upravnistvo.

Ambulatorij
Dr. Alojzija Pontoni-a
nahaja se
v ulici Morelli 38, II.
(v ulici za Mesincami).

„Pianino“

v dobrem stanu prodaja se po ceni.

Kje? Pove iz prijaznosti upravnistvo „Soče“.

Gostilna Antona Vodopivca
v Trstu
ulica Solitario št. 12
priporoča se

rojakom iz Goriske in drugim Slovencem v Trstu, kajti v istej se točijo le pristna vipavska črna in bela vina iz prvaške občine in s Krasa.

Priporoča se posebno Slovencem, ki pridejo po opravih v Trst.

Kuhinja prav dobra in po ceni.

Mlekarija M. Wasmeyr
v „Tivolju“ (Baronovče — Rožna dolina) pri Gorici, priporoča
dnevoma sveže zdravilno in za dojenje prirejeno mleko.
Dobiva se v prodajalnici Jevstin pri Ivanu Janesch-u (prej F. Alpi & C.)
v Vrtni ulici (via Giardino).
Po zdravnikih priporočano

Anton Potatzky
v Raštelju št. 7 v Gorici
prodajalnica drobnega in nürnbergškega blaga
na drobno in na debelo.

Jedno
in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga
za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in cunjarje.

Največja zaloga
čevljarjskih, krojaških, pisarskih, popotovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvala.
Vozički in stoli na kolesih za otroke.
Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave.
Prosimo dobro paziti na naslov:
Na sredi Raštelja št. 7.

Vse razbite reči,
kakor n. pr.:
stekleno blago, porcelan, lesene reči itd.
lepi
Pilss-Stauffer-Kitt
Steklenice po 20 in 30 nč. pri trgovcu s steklom
Jos. Sturli, Gorica

Za izdelek
močne in zdrave
domače pijače
potrebne snovi pošilja brez sladkorja za dva goldinarja, kar povsem zadošča za 150 litrov, lekarna Hartmann Steckborn Kostanz (Švica) (Baden).
Izrečno svarino pred ponarejenimi izdelki.
Spričala gratis in franko na razpolago. Prodaja povsod dovoljena. — Velezaloga za Avstrijo: lekarnar C. Brady Kromeriz (Moravsko).

Naznanilo.
Podpisani ponižo naznanjam velečastili duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slav. občinstvu, da sem zatvoril podružnico prodajalnice sveč v G. spiski ulici radi prezgodne smrti mojega brata in s tem združene nemogočnosti postrezati in nadzorovati pošel na dva kraja. Odlej se nahaja ista
na Solkanski cesti št. 9
združena z delavnico; tam sprejemljem in izvršujem cenj. naročila.
Drobno razprodajo „njih“ sveč v mestu imajo sledeči fr. trgovci: Edvard Pavlin v Nunki ulici št. 10, Fran Ziani in H. Riessner v Itaštelju. Vsi ti gospodje imajo zalogo oblek, rakev, in druge potrebščine za trtvaške sprevede.
Za obilna naročila se toplo priporočam
ponižno udani
Jernej Kopač
svečar.
NB. Ramen vosk, suhe voščine, med v satju kupujem vsaki čas, v vsaki množini po najvišje možni cenah.

Za trgovce in krošnjarje!
Najboljše in najcenejše kupovališče za vse vrste: moške in ženske nogavice, Jägerjevo perilo, robeže itd. v tovarniški zalogi
Jos. Mandl, Dunaj
1. Scherwiggasse 3 (bei Wipplingerstrasse 18.)
Najtočnija razpisiljatev po zeleščici in pošti ne vse strani.

Ribje olje
lekarne
Cristofoletti
v Gorici.
To pristno olje je izborno sredstvo proti prsnim boleznim in proti splošni obnemoglosti
Cena originalni steklenici naravne vrste rmine 70 kr., bele 1 glid.
Ribje olje z železom. To olje se priporoča posebno nervoznim in šibkim otrokom. — **Cena steklenici 70 kr.**
Opomin. Olje, katero dobivam naravnost z Norveškega, predno ga nalivam v steklenice, vselej kemiški preiščem, da morem svojim odjemnikom garantovati pristnost in zdravilnost.
Elizir iz kine-železa — Cristofoletti.
najbolje sodelujoče sredstvo z ribjim oljem, je najbolje proti pomankanju krvi
Cena steklenici 60 kr.

SARG-ov zdravst. preskušen
(Spričevalo: Dunaj 3. jul. 1887.)
KALODONT
veliko MILIJONOV krat
preskušeno in uspeh dokazano, zdravniško priporočeno in ceno
zobno čistilo in ohranilo.
Dobiva se povsod

Štiri učence
sprejme slovanska družina na stanovanje in hrano.
Več se polizve v „Gor. tisk.“ A. Gabršček.

Nad 50 let pripoznano za najboljšje umivalno mila
APOLLO-MILO
Pravo samo z gorenjim otiskom.
Pred ponarejenim se svari.

Ivan Cej
trgovec z ogljem
via del Gorno št. 18 v Gorici
priporoča
svojo bogato zalogo sladkega oglja, katero prodaja po najnižji ceni in dostavlja na dom po naročilu. Ne boji se tekmovanja od nijedne strani.

Jakob Štrukelj - Trst
via Caserma št. 16, obud piazza della Caserma.
(nasproti veliki vojašnici),
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška
kolesa (bicykle).
Zastopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt in koles „Baldigh“ Nottingham Angleška.
Kolesa „Adler“ so svetovno znana in se rabijo v nemški vojski.
Jamci se za vsako kolo 12 mesecev; — Posilja se na deželo in na vse kraje. — Irevzane se vsakovrstna popraviljanja koles in sivalnih strojev.

Roman
BELE NOČI
stane 25 kr.
FUNTKOVE
IZBRANE PESMI
stanejo 50 kr.
KLODIČEV
materin blagoslov
stane 18 kr., po pošti 20 kr.

SPORED
dohodu tržaških gostov in veliki ljudski veselici
v Solkanu v nedeljo 15. septembra 1895.
1. Posebni vlak odide iz Trsta ob 6. zjutraj; dohod v Gorico proti 8. uri. — Na kolodvoru pozdrav, potem odhod „Delavskega podpornega društva“ na Sv. Goro.
2. Telovadna društva se zberó v Waiekoví restavraciji na Gorisčeku (Katarinijev trg) k zajutreku.
3. Ob 10. uri zbirališče Sokolskih društev v Fonovi gostilni pri mitnici, kjer se preoblečejo v društveno opravo. — Skupne vaje.
4. Ob 12½ pop. skupen odhod v Solkan z godbo na čelu; v Solkanu pozdrav od strani Čitalnice in županstva.
5. Ob 1½ pop., ko se vrnejo romarji s Sv. Gore, bo banket na vrtu imenovane gostilne; kuvert brez plačice 1 glid. — Oglasiti se treba do 14. t. m. pri deležnih društvih.
6. Ob 4½ pop. javna telovadba — in sicer:
a) Proste vaje; izvršujejo tržaški, prvaški in goriški Sokoli;
b) Proste vaje s palicami; izvršujejo prejšnji.
c) Vaje na drogu in bradlji; izvršujeta tržaški in goriški „Sokol“.
d) Skupina pri razsvetlavi bengalskega ognja: „Prisega pod zastavo“; izvršujejo vsa tri društva.
7. Zvečer od 6½ dalje domača zabava z godbo in petjem. Pela bodo razna pevška društva posamično in skupno. — Goreli bodo krasni umetni ognji: rakete, bombe, fontane, kolesa s sokolskim monogramom itd.
8. Deklamacija: „Nas čolnici otmimo“; zložil Simon Gregorečič; deklamovala bo slovanska pisateljica Pavlina Pajkova*.
9. Govor v slovó ob 8½ zvečer, potem odhod na kolodvor.

Ustopenina: na vrt 20 kr. za osebo. — Čisti dohodek se porabi za novo telovadnico „Goriškega Sokola“. V sled lepega dobredelnega namena se s hvaležnostjo sprejemajo preplačila.
*) Besedilo k tej deklamaciji je posebej tiskano ter se prodaja po 5 kr. iztis v korist zgoraj omenjenega namena. Prodajalo se bode pri veselici, a se dobi že sedaj v „Goriški Tiskarni“, A. Gabršček.